

Ρήξη με την
καπιταλιστική ανάπτυξη,
για μια οικοσοσιαλιστική
εναλλακτική

Σχέδιο για ένα Οικοσοσιαλιστικό Μανιφέστο

Το πολιτικό παιχνίδι
έφτασε στα όριά του

Γαλλία: Νέο Λαϊκό Μέτωπο,
μια νίκη της λαϊκής
κινητοποίησης

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ ΜΑΡΕΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ 4Η ΔΙΕΘΝΗ

Το περιοδικό «4» έχει για κύρια λειτουργία να εκδίδει στα ελληνικά το λόγο και τις βασικές επεξεργασίες της 4ης Διεθνούς, μέσα από τα ντοκουμέντα της, όπως και τμημάτων και βασικών στελεχών της. Εκδίδεται από το ελληνικό τμήμα της 4ης Διεθνούς, που έχει τον ιδιόμορφο τίτλο ΤΠΤ (“Τεταρτοδιεθνιστική Προγραμματική Τάση”), καθώς δημιουργήθηκε το 2017 ως πραγματική τάση μέσα στο τότε ενιαίο τμήμα της 4ης Διεθνούς, δηλαδή την ΟΚΔΕ-Σπάρτακος, πριν αυτή διασπαστεί οριστικά το 2021. Η ΤΠΤ κράτησε το όνομα αυτό και συνεχίζει την εκδοτική της δραστηριότητα ως τέτοια και διαδικτυακά, όμως αποφάσισε να ενταχθεί και στις συγκεκριμένες διεργασίες ανασύνθεσης της ελληνικής αντικαπιταλιστικής και ριζοσπαστικής αριστεράς, εντασσόμενη στη σημερινή “Αναμέτρηση”, απ’όπου και δίνει τη μάχη της πολιτικής συγκρότησης για τη σοσιαλιστική χειραφέτηση, προσφέροντας ιδιαίτερα τις διεθνείς μας επεξεργασίες.

Για περισσότερα, βλ.: <https://tpt4.org/quid/>

Περιοδικό «4» | No 13 | ΙΟΥΛΙΟΣ 2024 | Υπεύθυνος έκδοσης: Γιάννης Φελέκης

Διαδικτυακές διευθύνσεις:

site: <https://tpt4.org> | email: info@tpt4.org | Facebook: /TPTtetarti

Instagram: [tpt4gr](https://www.instagram.com/tpt4gr) | Twitter: /Okde4T | Telegram channel: [t.me/tpt4_gr](https://www.telegram.me/tpt4_gr)

Mastodon: [@tpt4@mastodon.world](https://mastodon.world/@tpt4)

ISSN 3057-5591

Το πολιτικό παιχνίδι έφτασε στα όριά του

Του Γιάννη Φελέκη

Με τις ευρωεκλογές στις 9 Ιούνη, το πολιτικό μας σύστημα, με κύρια ευθύνη των πολιτικών εκπροσώπων και αगाστή συνέργεια και αδιαφορία των υποτιθέμενων εκπροσωπημένων, μας αποκάλυψε με γλαφυρότητα το χάλι του.

Ο Κούλης, ως αδιαμφισβήτητος καβαλάρης στο άλογο του 41%, αιφνιδιάστηκε από το αναπάντεχο αποτέλεσμα και διαπίστωσε ότι με την απέραντη αγάπη, λατρεία και στήριξη του ελληνικού λαού είχε ανέβει τόσο ψηλά που είχε χάσει επαφή με την πραγματικότητα. Το αποτέλεσμα ήταν να γίνουν κάποιες “αστοχίες και αβλεψίες” στην προσπάθειά του να επαναφέρει τη χώρα στον “σωστό δρόμο”. Οπότε με έναν αναγκαίο κυβερνητικό ανασχηματισμό, και με την τριετία που κληρονόμησε από το 41% (από το οποίο, αν συνυπολογίσουμε και το περίπου 50% της αποχής, δεν απομένει ούτε το 21% των ψηφοφόρων), μας διαβεβαίωσε ότι μέχρι το ’27 έχει τον χρόνο και τον τρόπο να ολοκληρώσει τη μεγάλη μεταρρύθμιση που μας υποσχέθηκε και θα διασφαλιστεί η σταθερότητα και η ανάπτυξη. Αυτά για την ψυχρολουσία του 28%, αλλά ο μεγάλος προτιμάει την ψευδαίσθηση της σάουνας του 41%.

Όσον αφορά τους αντιπάλους του, που σπρώχνονταν για το ποιος θα είναι δεύτερος, αφού δεν έκαναν τίποτα για τη δημιουργία κινήματος εναντίον της κυβερνητικής επίθεσης και της συσσωρευμένης εξαθλίωσης, όχι μόνο δεν κέρδισαν τίποτα από το 13% που έφτυσε τον Κούλη και στράφηκε στους διάφορους ακροδεξιούς και ψεκασμένους, οι διαγκωνιζόμενοι για την διαδοχή του Μητσοτάκη πανηγυρίζουν για την άνοδό τους κατά μια ή δύο μονάδες και δεν ντρέπονται που δεν έκαναν καμία κίνηση για να σηκώσουν από τον καναπέ και να επανενεργοποιήσουν τους εκατοντάδες χιλιάδες των πρώην δικών τους απογοητευμένων, αντί να κλαψουρίζουν για το “κράτος δικαίου” και ότι αυτοί είναι καλύτεροι από τον Κούλη.

Πριν κλείσουν οι κάλπες, πολυάριθμοι δελφίνοι που караδοκούσαν και αδημονούν να πάρουν το σκήπτρο του αρχηγού άρχισαν ανοιχτά να αμφισβητούν τους αρχηγούς και ο καθένας να θεωρεί ότι είναι ο καταλληλότερος. Πώς και γιατί δεν είδαμε ακόμα, όπως και για τους προηγούμενους.

Η σημαντική άνοδος της άκρας δεξιάς δεν είναι παρά η παράλληλη διαδικασία της διάψευσης των αριστερών υποσχέσεων και της γενικότερης υποχώρησης του κινήματος σε πολιτικό και συνδικαλιστικό επίπεδο. Οφείλεται επίσης στην μεγαλύτερη ευπιστία των απογοητευμένων, στην πατριδοκαπηλία των νοικοκυραίων, από ότι στην “αριστερή εθνοφοροσύνη της δραχμής”, που τους φέρνει στη μνήμη το “πέλαγος ευημερίας” που ζούσαμε την εποχή του “εθνικού μας” νομίσματος.

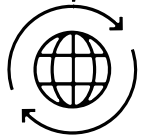
Είναι στοιχειώδεις καθήκον μας να προσπαθήσουμε να πείσουμε τους συνανθρώπους μας ότι το δικαίωμα ψήφου είναι μια μεγάλη κατάκτηση γιατί, πριν από αυτό, η αξία και τα δικαιώματα των εργαζομένων της πόλης ή της υπαίθρου ήταν το ίδια με την αξία και τα δικαιώματα των μπουλαριών, και, όπως όλων των έμψυχων ή άψυχων πραγμάτων, ήταν στην υπηρεσία του αφέντη. Η αποχή από τα κοινά, και βέβαια από τις εκλογές, δεν αλλάζει απολύτως τίποτα. Οι Μητσοτάκηδες και το 1% να πάει να ψηφίσει αν το 99% πάει για βρούβες, θα πανηγυρίζουν ότι κυβερνούν με το 100% των ψηφισάντων.

Κάτι τέτοιο θα είχε νόημα αν όχι το 99%, άλλα ακόμα και το 30%, ήταν ήδη στο Σύνταγμα με το δάχτυλο στη σκανδάλη, κάτι που είναι μάλλον απίθανο. Όταν πάμε για βρούβες ή για πρέφα, είναι σαν να λέμε ότι είμαστε στη διάθεσή σας να μας γδάρετε.

Αντίθετα, πρέπει να πείσουμε τους ανθρώπους ότι η ψήφος είναι απαραίτητη αλλά δεν αρκεί, χωρίς κίνημα και αγωνιστική δράση είναι λευκή επιταγή στους εκλεγμένους να κάνουν ό,τι τους καπνίσει.

Ως αντικαπιταλιστική αριστερά, είναι απαραίδεκτη αθλιότητα να επαναλαμβάνουμε το “ψηφίστε με να σας σώσω”, που κάνουν όλα τα ρεφορμιστικά κοκόρια, “ψηφίστε με γιατί είμαι ο καλύτερος να σας λύσω τα προβλήματα”. Η λογική μας και ο λόγος μας πρέπει να είναι “Δεν σας ζητάμε εξουσιοδότηση –όλοι μαζί να δημιουργήσουμε το απαραίτητο κίνημα για να επιβάλουμε τα αιτήματά μας στους αντιπάλους μας, που είναι η τάξη των εκμεταλλευτών και τα όργανά τους”.

27-6-2024

Γαλλία: Νέο Λαϊκό Μέτωπο, μια νίκη της λαϊκής κινητοποίησης

του Χρήστου Ιωνά

Πολλοί σχολιαστές της ελληνικής ριζοσπαστικής αριστεράς, ιδιαίτερα όσοι (αυτο)θεωρούνται “επαναστατικές αυθεντίες”, δίνουν μια ιδιαίτερη σφραγίδα στη συμφωνία που συνήψαν τα διάφορα κόμματα της αριστεράς στη Γαλλία (και στην οποία εντάχθηκε αργότερα και το NPA): αυτή θα ήταν μια συμφωνία διαδρόμων μεταξύ ρεφορμιστών, για να μπορέσουν καλύτερα να παραπλανήσουν τις λαϊκές μάζες, όπως το είχε κάνει στην εποχή του και ένας Μπερλάν ή και αργότερα, το 1997 με 2002, η “πληθυντική αριστερά”. Μια τέτοια ερμηνεία, όμως, είναι εξίσου λαθεμένη με την άλλη ερμηνεία που προέρχεται από την κεντρο-αριστερά, με έναν Νίκο Παπά π.χ. να καλεί σε ένα “Λαϊκό Μέτωπο” στην Ελλάδα, το οποίο θα ήταν μια συμμαχία μεταξύ Σύριζα και ΠΑΣΟΚ. Ευτυχώς, αυτά που συμβαίνουν στη Γαλλία είναι πολύ πιο πλούσια και πιο ενθαρρυντικά από τις δύο αυτές εκδοχές του ίδιου λάθους.

Πράγματι, καταρχάς, η συμφωνία που συνήψαν οι δυνάμεις της αριστεράς (ΚΚ Γαλλίας, Σοσιαλιστικό Κόμμα, οικολόγοι και Ανυπότακτη Γαλλία) κατέστη δυνατή χάρη σε έναν Μακρόν που με τους πολιτικάντικους υπολογισμούς κάποιου που θεωρεί τον εαυτό του σοφότερο από όλους διέλυσε τη Βουλή μετά το θλιβερό σκόρ της ακροδεξιάς στις ευρωεκλογές. Με τις εκλογές, έτσι, να προγραμματίζονται για τις 30 Ιουνίου (με δεύτερο γύρο στις 7 Ιουλίου), ο κίνδυνος είναι πολύ πραγματικός, να πάρει την πλειοψηφία και να σχηματίσει κυβέρνηση το RN (της Λε Πεν). Όμως, υπάρχει και ένας δεύτερος λόγος, που προέρχεται από το ίδιο το

σύνολο της κοινωνικής και πολιτικής αριστεράς. Γιατί, κατά τα τελευταία χρόνια, ο συνασπισμός της αριστεράς που είχε εκλεγεί το 2022 (η Nupes) είχε ήδη τιναχτεί στον αέρα, στριμωγμένος ανάμεσα σε μια ρεφορμιστική κοινωνική γραμμή και σε μια αυταρχική συμπεριφορά της Ανυπότακτης Γαλλίας του Μελανσόν. Ο Ναπολέων ο 3ος, ο μικρός, που είναι στην πραγματικότητα ο Μακρόν, θεωρούσε έτσι ότι, με όλους αυτούς τους κατακερματισμούς, έχει τελειώσει με την αριστερά.

Όμως, έπεσε απολύτως έξω και αυτό για έναν λόγο που εμάς μας χαροποιεί: το κοινωνικό κίνημα διέλυσε τους υπολογισμούς αυτού του πολιτικάντη που, όπως και η Λε Πεν, υπηρετεί τους υπερ-πλούσιους! Πράγματι, ήδη από την Κυριακή των ευρωεκλογών, στις 9 Ιουνίου, οργανώθηκαν αντιφασιστικές διαδηλώσεις στις μεγάλες πόλεις της Γαλλίας με μία σαφή απαίτηση: να ενωθούν τα “επίσημα” κόμματα της αριστεράς απέναντι στο φασιστικό κίνδυνο, με πολύ σαφή κύριο σύνθημα: “Μη μας προδώσετε!”. Έτσι, είναι η λαϊκή βάση που επέβαλε στα κόμματα της αριστεράς να συναντηθούν ήδη από την επομένη και να συμφωνήσουν στην ιδέα μιας ενότητας, που θα ολοκληρωθεί δύο μέρες μετά.

Αλλά αυτό δεν έγινε καθόλου απλώς αυθόρμητα, σε μια πολιτική κατάσταση που είναι μάλλον απελπιστική. Το ωραίο αυτό παράδειγμα Ενιαίου Μετώπου είναι το αποτέλεσμα τουλάχιστον τριών παραγόντων:

1. Πρώτα-πρώτα, το ότι οι νέοι των κομμάτων της ρεφορμιστικής αριστεράς αρνήθηκαν τη διαίρεση των “πιο

ηλικιωμένων” ηγεσιών τους και βρίσκονταν μεταξύ τους τακτικά για να το προωθήσουν. Την Κυριακή το βράδυ, χιλιάδες νέοι βγήκαν στους δρόμους, για να απαιτήσουν από την αριστερά να πάρει τις ευθύνες της απέναντι στους φασίστες.

2. Δεύτερο στοιχείο: το NPA, ιδιαίτερα με μια συστηματική, καμπάνια στα κοινωνικά δίκτυα του συντρόφου μας του Ολιβιέ Μπεζανσενό, προειδοποιούσε εδώ και μήνες για τον κίνδυνο αυτόν και για την ανάγκη ενός “όλοι και όλες μαζί”, για να αποφύγουμε το να βρεθούμε με την Λε Πεν στην εξουσία.

3. Το τρίτο, καθοριστικό, στοιχείο, είναι ότι, παρόλο που γνωρίσαμε ήττα στη μαζική κινητοποίηση κατά της συνταξιοδοτικής “μεταρρύθμισης” του Μακρόν το 2023, ωστόσο η ενότητα που επετεύχθη, σε αυτή την περίπτωση, μεταξύ των συνδικάτων καταγράφηκε πιο μόνιμα στη συνείδηση ως ο αναγκαίος μοχλός για να πάνε όσο γίνεται πιο μακριά οι αγώνες. Το ότι μερικές αριστερίστικες (στην πραγματικότητα δεξιές) σέκτες καταδικάζουν τη συμφωνία δεν ενδιαφέρει περίπου κανέναν στο κοινωνικό και πολιτικό χώρο της αριστεράς, που με αυτόν τον τρόπο κατάφερε ήδη μια πρώτη νίκη, απεικονίζοντας έμπρακτα, και όχι μόνο εκλογικά, το “Όλοι και όλες μαζί κατά του φασιστικού κινδύνου”.

Βέβαια, για τη συνέχεια, η νίκη επί της Λε Πεν και του Μακρόν δεν είναι ακόμα σίγουρη, με το προεδρικό στρατόπεδο να έχει βάλει στο στόχαστρο βασικά την αριστερά, με την ίδια γλώσσα που χρησιμοποιούν και οι φασίστες. Όμως, σε κάθε περίπτωση, το Ενιαίο αυτό Μέτωπο, που προφανώς είναι εύθραυστο εξαιτίας και των ταχύτατων συνθηκών της συγκρότησής του, θα αποβεί εξαιρετικά σημαντικό στις μάχες που έρχονται, όποιο και να είναι το αποτέλεσμα των εκλογών.

Συμπερασματικό ερώτημα για την Ελλάδα: μήπως μια

ανάλογη διαδικασία θα ήταν αδύνατη στην Ελλάδα; Προφανώς, δεν υπάρχουν βεβαιότητες, αλλά είμαστε όλες και όλοι αντιμέτωποι με το θανάσιμο δηλητήριο της διάσπασης και της αυτοϊκανοποίησης (για παράδειγμα είναι πραγματικά ντροπή όλες οι δυνάμεις της αριστεράς και της “κεντροαριστεράς”, από το Σύριζα ως την Ανταρσία, να προσπαθούν να χαρούν με το δικό της σκόρ η καθεμιά, όταν το μόνο κόμμα που αυξάνει τα ποσοστά του είναι του φασίστα Βελόπουλου, ...). Και αυτό το δηλητήριο θα πρέπει να το αντικρούσουμε, βασιζόμενοι και στην προφανή εμπειρία του Ενιαίου Μετώπου, επαναλαμβάνοντάς την και σε άλλους τομείς για να μπορέσουμε να οικοδομήσουμε την αναγκαία αριστερή εναλλακτική απέναντι σε μια όλο και πιο ακροδεξιά δεξιά.

Υπάρχει άλλωστε και πρόσφατη εμπειρία εδώ, π.χ. με την θαυμαστή κινητοποίηση κατά των ιδιωτικών πανεπιστημίων. Μόνο ειδικό σε πολιτικάντικους κώδικες θα μπορούσαν να μαντέψουν αν το ένα ή το άλλο μπλοκ στις διαδηλώσεις ήταν μπλοκ της ΚΝΕ, των ΕΑΑΚ ή άλλων. Αυτό που έκανε τη δύναμη του κινήματος ήταν ακριβώς η ενότητα στη δράση και είναι αναγκαίο να στηριχτούμε στο μαζικό αυτό κίνημα, ενωμένο στη δράση, για να μπορέσουμε να θέσουμε και το ζήτημα της οικοδόμησης μιας αριστερής εναλλακτικής: Γιατί, όπως και να ονομαστεί, Λαϊκό Μέτωπο, Ριζοσπαστική Ενότητα, κλπ., αυτό που μετράει είναι να εξαναγκαστούν οι ρεφορμιστικές δυνάμεις να αναλάβουν τις ευθύνες τους για να σταματήσουμε την καταστροφική κυριαρχία της δεξιάς.

Το 1936 στη Γαλλία, το πρόγραμμα του Λαϊκού Μετώπου ήταν εξαιρετικά μετριοπαθές: Αυτό που μέτρησε είναι ότι, μετά τη νίκη απέναντι σε μια φασίζουσα δεξιά, ήταν η γενική απεργία που επέβαλε και το 40-ωρο και τις πληρωμένες διακοπές!

0/6/2024

Ρήξη με την καπιταλιστική ανάπτυξη, για μια οικοσοσιαλιστική εναλλακτική

Σχέδιο για ένα Οικοσοσιαλιστικό Μανιφέστο
του Επαναστατικού Μαρξισμού στην Εποχή της Καπιταλιστικής
Οικολογικής και Κοινωνικής Καταστροφής

Το σχέδιο για ένα Οικοσοσιαλιστικό Μανιφέστο υιοθετήθηκε από τη Διεθνή Επιτροπή της Τέταρτης Διεθνούς στις 24-28 Φεβρουαρίου 2024 και προτείνεται προς ψήφιση στο 18ο Παγκόσμιο Συνέδριο που είναι προγραμματισμένο για τον Φεβρουάριο του 2025.

Το ντοκουμέντο αυτό εκφράζει την πεποίθησή μας ότι χρειαζόμαστε μια οικοσοσιαλιστική κοινωνία που θα είναι απαλλαγμένη από την ταξική και έμφυλη κυριαρχία και από τη ρατσιστική και αποικιακή καταπίεση και ότι μια τέτοια κοινωνία μπορεί να γίνει εφικτή μόνο με την επανάσταση. Με το Μανιφέστο προσπαθούμε να επεξεργαστούμε τους καλύτερους τρόπους για την επίτευξη αυτού του στόχου.

Ενδιαφερόμαστε για τις παρατηρήσεις, την κριτική και τα επιχειρήματα από επιστήμονες-ισσες, μαρξίστριες-ες και από σημαντικά κοινωνικά και πολιτικά κινήματα. Δεν ισχυριζόμαστε ότι κατέχουμε το μονοπώλιο της αλήθειας και πιστεύουμε ότι ο διάλογος με άλλες ριζοσπαστικές και επαναστατικές δυνάμεις είναι απαραίτητος αν θέλουμε να προχωρήσουμε στον αγώνα μας.

Γραφείο της Τέταρτης Διεθνούς

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή

1. Η αντικειμενική ανάγκη μιας οικοσοσιαλιστικής, αντι-ρατσιστικής, αντιμิลитарιστικής, αντιαποικιοκρατικής, και φεμινιστικής επανάστασης

2. Ο κόσμος για τον οποίο παλεύουμε

Το είναι και όχι το έχειν

3. Η μεταβατική μας μέθοδος

Για ένα αντικαπιταλιστικό μεταβατικό πρόγραμμα

4. Βασικοί άξονες μιας οικοσοσιαλιστικής εναλλακτικής στην καπιταλιστική ανάπτυξη

4.1. Απέναντι στις οικολογικές καταστροφές, δημόσια σχέδια πρόληψης προσαρμοσμένα στις κοινωνικές ανάγκες, κάτω από λαϊκό έλεγχο

4.2. Να μοιραστεί ο πλούτος για να στηριχτεί η δωρεάν

φροντίδα των ανθρώπων και του περιβάλλοντος

4.3. Να επεκτείνουμε τα κοινά αγαθά και τις δημόσιες υπηρεσίες ενάντια στην ιδιωτικοποίηση και την εμπορευματοποίηση

4.4. Να πάρουμε τα χρήματα από εκεί που βρίσκονται: να πληρώσουν οι καπιταλιστές και οι πλούσιοι

4.5. Καμία χειραφέτηση χωρίς αντιρατσιστική πάλη

4.6. Ελεύθερη μετακίνηση και εγκατάσταση στη Γη! Κανένας άνθρωπος δεν είναι παράνομος!

4.7. Να εξαλείψουμε τις περιττές και επιζήμιες οικονομικές δραστηριότητες

4.8. Επισιτιστική αυτάρκεια! Να απεμπλακούμε από την αγροτοβιομηχανία, τη βιομηχανική αλυσίδα και τη βιομηχανία κρέατος

4.9. Λαϊκή πολεοδομική μεταρρύθμιση

4.10. Να κοινωνικοποιήσουμε την ενέργεια και τον χρηματοπιστωτικό τομέα χωρίς αποζημίωση ή εξαγορά, για να απεμπλακούμε το συντομότερο από τα ορυκτά καύσιμα και την πυρηνική ενέργεια

4.11. Για την απελευθέρωση και την αυτοδιάθεση των λαών. Ενάντια στον πόλεμο, τον ιμπεριαλισμό και την αποικιοκρατία

4.12. Εγγύηση απασχόλησης για όλους-ες-α με εξασφάλιση της απαραίτητης επανεκπαίδευσης σε οικολογικά βιώσιμες και κοινωνικά χρήσιμες δραστηριότητες

4.13. Να δουλεύουμε λιγότερο, να ζούμε και να δουλεύουμε καλύτερα, να ζούμε μια καλή ζωή

4.14. Εγγύηση του δικαιώματος των γυναικών στα σώματά τους

4.15. Η γνώση είναι κοινό αγαθό. Μεταρρύθμιση του

συστήματος εκπαίδευσης και έρευνας

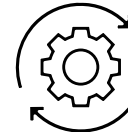
4.16. Κάτω τα χέρια από τα δημοκρατικά δικαιώματα! Λαϊκός έλεγχος και αυτοοργάνωση των αγώνων

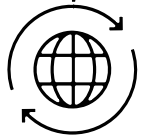
4.17. Να προετοιμάσουμε μια πολιτιστική επανάσταση βασισμένη στον σεβασμό με φροντίδα για τα έμβια όντα και την «αγάπη για τη Μητέρα Γη»

4.18. Αυτοδιαχειριζόμενος οικοσοσιαλιστικός προγραμματισμός

5. Παγκόσμια αποανάπτυξη στο πλαίσιο της άνισης και συνδυασμένης ανάπτυξης

6. Ενάντια στο ρεύμα, να συγκλίνουμε τους αγώνες για τη ρήξη με τον καπιταλιστικό παραγωγισμό. Να καταλάβουμε την διακυβέρνηση, να ξεκινήσουμε την οικοσοσιαλιστική ρήξη στη βάση της αυτενέργειας, της αυτοοργάνωσης, του ελέγχου από τα κάτω, της πιο ευρείας δημοκρατίας

Εισαγωγή

0.1 Το Μανιφέστο αυτό είναι ένα κείμενο της 4ης Διεθνούς, της Διεθνούς που δημιουργήθηκε το 1938 από τον Λ. Τρότσκι και τους συντρόφους-ισσές του για να περισώσει την κληρονομιά της Οκτωβριανής επανάστασης από την καταστροφή του σταλινισμού. Αρνούμενη το στείρο δογματισμό, η 4η Διεθνής έχει εντάξει στη σκέψη και στην πρακτική της τις προκλήσεις των κοινωνικών κινήματων και της οικολογικής κρίσης. Οι δυνάμεις της είναι περιορισμένες, αλλά παρούσες σε όλες τις ηπείρους, έχοντας συμβάλλει ενεργά στην αντίσταση στον ναζισμό, στον Μάη του '68 στη Γαλλία, στην αλληλεγγύη στους αντιαποικιακούς αγώνες (Αλγερία, Βιετνάμ), στην προώθηση του αντιπαγκοσμιοποιητικού κινήματος και στην ανάπτυξη του οικοσοσιαλισμού.

Η 4η Διεθνής δεν θεωρεί τον εαυτό της σαν την μόνη πρωτοπορία. Συμμετέχει, στο μέτρο των δυνατοτήτων της, σε πλατιούς αντικαπιταλιστικούς σχηματισμούς. Ο σκοπός της είναι να συμβάλει στη δημιουργία μιας νέας Διεθνούς, μαζικού χαρακτήρα, της οποίας θα είναι μια από τις συνιστώσες.

0.2 Η εποχή μας χαρακτηρίζεται από μια διπλή ιστορική κρίση: την κρίση της σοσιαλιστικής εναλλακτικής που εκδηλώνεται ταυτόχρονα με την πολύμορφη κρίση του καπιταλιστικού «πολιτισμού».

0.3 Η 4η Διεθνής δημοσιεύει το Μανιφέστο αυτό το 2025 επειδή είμαστε πεισμένοι-οι ότι μια επαναστατική οικοσοσιαλιστική διαδικασία, σε διάφορες χωρικές κλίμακες αλλά έχοντας πάντα μια πλανητική διάσταση, είναι αναγκαία περισσότερο από ποτέ. Το ζήτημα πλέον δεν είναι μόνο να σταματήσει η κοινωνική και δημοκρατική οπισθοχώρηση που συνοδεύουν την παγκόσμια καπιταλιστική επέκταση, αλλά να σωθεί η ανθρωπότητα από μια οικολογική καταστροφή χωρίς προηγούμενο στην ανθρώπινη ιστορία. Αυτοί οι δύο στόχοι είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι.

0.4 Ωστόσο, το σοσιαλιστικό σχέδιο, που είναι η βάση των προτάσεων μας, χρειάζεται μια ευρεία επαναστατική διαδικασία που θα αντλεί από μια πολύπλευρη αποτίμηση των διαφορών εμπειριών του και από τα μεγάλα κινήματα που αγωνίζονται ενάντια σε κάθε μορφή επιβολής και καταπίεσης (τάξης, φύλου, καταπιεσμένων εθνικών κοινοτήτων κλπ.). Ο σοσιαλισμός που προτείνουμε είναι ριζικά διαφορετικός από τα μοντέλα που κυριάρχησαν κατά τον προηγούμενο αιώνα και από κάθε κρατικιστικό ή δικτατορικό καθεστώς. Είναι ένα σχέδιο επαναστατικό, ριζοσπαστικό δημοκρατικό που τροφοδοτείται από τη συμβολή των φεμινιστικών, οικολογικών, αντιρατσιστικών, αντιαποικιοκρατικών, αντιμilitarιστικών και LGBTQ+ αγώνων.

0.5 Χρησιμοποιούμε τον όρο οικοσοσιαλισμός εδώ και μερικές δεκαετίες, γιατί έχουμε πειστεί ότι οι παγκόσμιες απειλές και προκλήσεις που θέτει η οικολογική κρίση πρέπει να διαποτίζουν όλους τους αγώνες μέσα και ενάντια στην παγκοσμιοποιημένη τάξη και για τους αγώνες αυτούς χρειάζεται μια αναδιάρθρωση του σοσιαλιστικού σχεδίου. Η σχέση με τον πλανήτη μας, το ξεπέρασμα του «ρήγματος του μεταβολισμού» των ανθρώπινων κοινωνιών και του έμβιου περιβάλλον τους (Μαρξ) και ο σεβασμός της οικολογικής ισορροπίας του πλανήτη δεν αποτελούν απλώς κάποια κεφάλαια που προστίθενται στο πρόγραμμα και τη στρατηγική μας, αλλά συνιστούν το κοινό νήμα που τα διατρέχει.

0.6 Η ανάγκη επικαιροποίησης των αναλύσεων του επαναστατικού μαρξισμού ενέπνεε πάντα την σκέψη και τη δράση της 4ης Διεθνούς. Συνεχίζουμε σε αυτή την πορεία με τη σύνταξη του Οικοσοσιαλιστικού Μανιφέστου: Θέλουμε να συμβάλουμε στη διατύπωση μιας επαναστατικής προοπτικής ικανής να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του 21ου αιώνα. Μιας προοπτικής που εμπνέεται από τους κοινωνικούς και οικολογικούς αγώνες και τους πραγματικά αντικαπιταλιστικούς κριτικούς προβληματισμούς που αναπτύσσονται παγκόσμια.

1 Η αντικειμενική ανάγκη μιας οικοσοσιαλιστικής, αντιρατσιστικής, αντιμilitarιστικής, αντιαποικιοκρατικής, και φεμινιστικής επανάστασης

1.1 Το κεφάλαιο θριαμβεύει, αλλά ο ίδιος του ο θρίαμβος το βυθίζει στις αζεπέραστες αντιφάσεις που ανέδειξε ο Μαρξ. Μπροστά σε αυτές τις αντιφάσεις, η Ρόζα Λούξεμπουργκ προειδοποιούσε το 1915 για τον κίνδυνο: «Σοσιαλισμός ή βαρβαρότητα». Η επικαιρότητα της προειδοποίησης είναι σήμερα περισσότερο καυτή από ποτέ καθώς βρισκόμαστε μπροστά σε μια πρωτοφανή καταστροφή που διαρκώς επεκτείνεται γύρω μας. Στις πληγές του πολέμου, της αποικιοκρατίας, της εκμετάλλευσης, του ρατσισμού, του αυταρχισμού και κάθε είδους καταπίεσης, προστίθεται μια νέα μάστιγα, που επιδεινώνει όλες τις άλλες: είναι η επιταχυνόμενη καταστροφή που προκαλεί το κεφάλαιο στο φυσικό περιβάλλον από το οποίο εξαρτάται η επιβίωση της ανθρωπότητας.

1.2 Οι επιστήμονες-ισσες έχουν προσδιορίσει οκτώ παγκόσμιους δείκτες οικολογικής βιωσιμότητας και για επτά από αυτούς έχουν υπολογίσει τα όρια επικινδυνότητας. Εξαιτίας της καπιταλιστικής λογικής της συσσώρευσης ήδη υπάρχει υπέρβαση σε τουλάχιστον έξι. Κλίμα, λειτουργική ακεραιότητα των οικοσυστημάτων, χρήση γης, πλαστικά απόβλητα, πόσιμο νερό, κύκλος του αζώτου και κύκλος του φωσφόρου: από τους επτά αυτούς δείκτες, οι έξι έχουν περάσει ήδη το «ταβάνι» (όλοι εκτός από το κλίμα). Οι φτωχοί-ές είναι τα κύρια θύματα, ιδιαίτερα οι φτωχοί-ές στις φτωχές χώρες.

1.3 Αντιμετωπίζοντας τις βίαιες αναταράξεις του ανταγωνισμού, η μεγάλη βιομηχανία και ο χρηματοπιστωτικός τομέας σφίγγουν την δεσποτική τους λαβή στους ανθρώπους και τη Γη. Η καταστροφή συνεχίζεται, παρά τον συναγερμό που έχει σημάνει η επιστήμη. Το κυνήγι του κέρδους, ως αυτοματοποιημένος μηχανισμός, απαιτεί όλο και περισσότερες αγορές και προϊόντα, επομένως όλο και μεγαλύτερη εκμετάλλευση της εργασιακής δύναμης και λεηλασία των φυσικών πόρων.

1.4 Το νόμιμο κεφάλαιο, το λεγόμενο κεφάλαιο του οργανωμένου εγκλήματος και οι αστικές πολιτικές αλληλοδι-απλέκονται όλο και περισσότερο. Η Γη πουλιέται και αγοράζεται με πίστωση από τις τράπεζες, τις πολυεθνικές και τους πλούσιους. Οι κυβερνήσεις στραγγαλίζουν όλο και περισσότερο τα ανθρώπινα και δημοκρατικά δικαιώματα, καταφεύγοντας συστηματικά στη βίαιη καταστολή και τον τεχνολογικό έλεγχο. Ένας νέος φασισμός προσφέρει τις υπηρεσίες του για τη σωτηρία του συστήματος με ψεύδη, ρατσισμό, σεξισμό και δημαγωγία.

1.5 Το ότι έχουμε ήδη ξεπεράσει τα όρια της βιωσιμότητας και στο κοινωνικό επίπεδο είναι πλέον ξεκάθαρο.

1.6 Με τις θαλαμγούρες, τα ιδιωτικά τους αεροπλάνα, τις πισίνες, τα SUV, τα κοσμήματα, την υψηλή ραπτική, τα πολυτελή σπίτια στις τέσσερις γωνίες του πλανήτη, αυτοί-ές που αποτελούν το πλουσιότερο 1% κατέχουν όσα το 50% του παγκόσμιου πληθυσμού. Η θεωρία του «trickle down» [η ιδέα ότι τα θετικά αποτελέσματα που θα δημιουργηθούν από την αγορά θα διαχυθούν στη συνέχεια και στα κατώτερα στρώματα] είναι παραμύθι. Η φτώχεια αυξάνεται ακόμα και στις «ανεπτυγμένες» χώρες, τα εισοδήματα που προέρχονται από την εργασία συμπιέζονται ανηλεώς και η κοινωνική προστασία –όπου υπάρχει– καταργείται. Η καπιταλιστική οικονομία πλέει σε έναν ωκεανό χρέους, εκμετάλλευσης και ανισοτήτων.

1.7 Η άδικη κατανομή των πόρων προκαλεί περιβαλλοντικές καταστροφές που πλήττουν συγκεκριμένες εθνο-φυλετικές ομάδες. Έτσι, για παράδειγμα, στις ανεπτυγμένες και συχνά σε υπό ανάπτυξη καπιταλιστικές κοινωνίες, οι φτωχοί και οι πληθυσμοί που υφίστανται ρατσισμό είναι αυτοί που κατοικούν στις πιο μολυσμένες περιοχές, με τις υψηλότερες συγκεντρώσεις σκουπιδιών και αποβλήτων και σε περιοχές υψηλής επικινδυνότητας χωρίς πολεοδομικό σχεδιασμό, όπως σε πλαγιές και λόφους. Ο περιβαλλοντικός ρατσισμός είναι η άλλη πλευρά του αποκλεισμού που επιβάλλει ο καπιταλισμός στα άτομα που υφίστανται ρατσισμό και σε φτωχούς-ες.

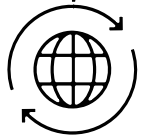
1.8 Ανισότητες και διακρίσεις πλήττουν ιδιαίτερα τις γυναίκες, οι οποίες εξακολουθούν να παρέχουν το μεγαλύτερο μέρος της οικιακής εργασίας και της φροντίδας, είτε δωρεάν είτε με αμοιβή. Οι γυναίκες λαμβάνουν μόλις το 35% του εισοδήματος προέρχονται από την εργασία. Σε κάποιες περιοχές του κόσμου (όπως στην Κίνα, τη Ρωσία, την Κεντρική Ασία) το μεριδίό τους υφίσταται περαιτέρω μείωση, ενίοτε σημαντική. Πέρα από την εργασία, οι γυναίκες δέ-

χονται επιθέσεις σε όλα τα μέτωπα –από τη σεξιστική και σεξουαλική βία ως το δικαίωμα στην τροφή, τη μόρφωση, το δικαίωμα στον σεβασμό και τον έλεγχο στο ίδιο τους το σώμα.

1.9 Την ώρα που οι ηλικιωμένοι-ες των εργατικών τάξεων (καθώς και ενός τμήματος της μεσαίας τάξης) πετούνται στο περιθώριο, η ζωή των επόμενων γενιών ακρωτηριάζεται προκαταβολικά. Οι περισσότεροι-ες γονείς των εργατικών τάξεων δεν πιστεύουν ότι τα παιδιά τους θα ζήσουν καλύτερα από ό,τι οι ίδιοι-ες. Ένας αυξανόμενος αριθμός νέων παρατηρούν με φόβο, οργή ή λύπη τον κόσμο τους να υφίσταται μια οργανωμένη καταστροφή, να βιάζεται, να ρημάζεται, να πνίγεται στο μπρετόν, να βυθίζεται στα παγωμένα νερά του υπολογιστικού εγωισμού: βιώνουν την προγραμματισμένη καταστροφή του μέλλοντός τους.

1.10 Οι μάστιγες της πείνας, της τροφικής ανασφάλειας και του υποσιτισμού είχαν υποχωρήσει ως το τέλος του 20ου αιώνα, τώρα όμως γιγαντώνονται και πάλι εξαιτίας της καταστροφικής σύγκλισης του νεοφιλελευθερισμού, του μιλιταρισμού και της κλιματικής αλλαγής: σχεδόν ένας στους δέκα ανθρώπους πεινάει, σχεδόν ένας στους τρεις υφίσταται την τροφική ανασφάλεια, περισσότεροι από τρία δισεκατομμύρια δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να τραφούν υγιεινά. Εκατόν πενήντα εκατομμύρια παιδιά κάτω από την ηλικία των πέντε παρουσιάζουν αναπτυξιακά προβλήματα εξαιτίας της πείνας.

1.11 Η ελπίδα για έναν ειρηνικό κόσμο εξανεμίζεται. Πάνω από 30 χώρες στον πλανήτη βρίσκονται ή ήταν πρόσφατα σε κατάσταση πολέμου μεγάλης έκτασης, ιδιαίτερα το Σουδάν, το Ιράκ, η Υεμένη, η Παλαιστίνη, η Συρία, η Ουκρανία, η Λιβύη, η Δημοκρατία του Κονγκό και η Μιανμάρ. Η ίδια η κλιματική κρίση, τα ακραία καιρικά φαινόμενα και οι έντο-

νες μεταναστευτικές ροές που συνεπάγονται τροφοδοτούν πολλές συγκρούσεις στον κόσμο. Ο πόνο, ο εκποτισμός και ο θάνατος έχουν πάρει τεράστιες διαστάσεις.

1.12 Ενώ οι ιμπεριαλιστικοί ανταγωνισμοί εντείνονται, τα επείγοντα μέτρα για την κλιματική μετάβαση και για ένα βιώσιμο μέλλον συστηματικά αμφισβητούνται. Οι πόλεμοι, την ίδια στιγμή που καταστρέφουν ανθρώπινες ζωές, που επιτίθενται στα σώματα των γυναικών χρησιμοποιώντας το βιασμό σαν μέσο τρομοκράτησης και που απανθρωποποιούν την συλλογική ζωή, είναι επίσης καταστρεπτικοί για τον πλανήτη στον οποίο ζούμε. Καταστρέφουν βιότοπους, προκαλούν αποψίλωση των δασών, δηλητηριάζουν τα εδάφη, τα νερά και τον αέρα και αποτελούν πηγή μεγάλων εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

1.13 Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας το 2022 και η νέα φάση εθνοκάθαρσης που συντελείται ενάντια στον παλαιστινιακό λαό στη Γάζα το 2023/24 συνιστούν σοβαρά εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας. Οι δύο αυτοί πόλεμοι επιβεβαιώνουν την βάρβαρη φύση του σύγχρονου καπιταλισμού. Η ρωσική ιμπεριαλιστική εισβολή εναντίον της Ουκρανίας το 2022 έθρεψε τις γεωπολιτικές εντάσεις σε παγκόσμια κλίμακα. Σηματοδότησε την είσοδο σε μια νέα εποχή ενδοιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών για την παγκόσμια ηγεμονία, με τις ΗΠΑ και τους συμμάχους τους στη μια πλευρά και την Κίνα και τους συμμάχους της στην άλλη. Το έδαφος, η ενέργεια και οι ορυκτοί πόροι αποτελούν σημαντικό διακύβευμα του ενδοιμπεριαλιστικού ανταγωνισμού.

1.14 Όλοι-ες-α πάνω στη Γη θα μπορούσαν να απολαμβάνουν μια καλή ζωή, όμως ο καπιταλισμός είναι ένα εκμεταλλευτικό, ανδροκρατικό, ρατσιστικό, πολεμοχαρές, αυταρχικό και θανατηφόρο σύστημα. Ο παραγωγισμός είναι ολέθριος. Μέσα σε δύο αιώνες κυριαρχίας έχει οδηγήσει την ανθρωπότητα σε ένα αμείλικτο οικολογικό και κοινωνικό αδιέξοδο.

1.15 Η κλιματική αλλαγή είναι η πιο επικίνδυνη πλευρά της οικολογικής καταστροφής, μια απειλή για την ανθρώπινη ζωή χωρίς προηγούμενο στην ιστορία. Η Γη κινδυνεύει να γίνει μια βιολογική έρημος, μη κατοικήσιμη για δισεκατομμύρια φτωχούς ανθρώπους που δεν έχουν καμία ευθύνη για αυτή την καταστροφή. Για να σταματήσουμε αυτή την καταστροφή, πρέπει να μειώσουμε στο μισό τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και μεθανίου πριν το 2030 και να τις μηδενίσουμε πριν το 2050. Συνεπώς, αποτελεί προτεραιότητα το να καταργηθούν τα ορυκτά καύσιμα, η αγροτοβιομηχανία, η κτηνοτροφική βιομηχανία και οι υπερβολικές μετακινήσεις... δηλαδή να παράγουμε λιγότερο παγκοσμίως.

1.16 Από τη μια πλευρά, ο παραλογισμός της καπιταλιστικής συσσώρευσης αναγκάζει την ανθρωπότητα να οργανώσει επείγοντως την παγκόσμια αποανάπτυξη στην τελική κατανάλωση ενέργειας και, επομένως, στην υλική παραγωγή και τις μεταφορές. Από την άλλη, τρία δισεκατομμύρια άνθρωποι, κυρίως στο Νότο¹, ζουν σε άθλιες συνθήκες εξαιτίας του καπιταλισμού και του ιμπεριαλισμού. Η κοινωνική δικαιοσύνη απαιτεί να υπάρξει ανάπτυξη ορισμένων κατηγοριών παραγωγής ώστε να καλυφθούν οι τεράστιες

και ανικανοποίητες ανάγκες τους: καλό σύστημα υγείας, αξιοπρεπής κατοικία, καλή τροφή και εκπαίδευση, δημόσιες συγκοινωνίες, καθαρό νερό, κοινωνική ασφάλιση για όλους-ες-α...

1.17 Υπάρχει διέξοδος από αυτή την αντίφαση; Υπάρχει. Οι άνθρωποι μπορούν να ζήσουν καλά καταναλώνοντας κατά πολύ λιγότερο απ' ό,τι παλαιότερα, ιδιαίτερα χάρη στις τεχνολογικές προόδους στους τομείς, μεταξύ άλλων, της ιατρικής, των κατασκευών και της ενεργειακής αποδοτικότητας. Οι επιπτώσεις στο κλίμα της παραγωγής που προσανατολίζεται στην κάλυψη των βασικών ανθρώπινων αναγκών –ιδίως όταν σχεδιάζεται δημοκρατικά και αναλαμβάνεται από τον δημόσιο τομέα σε ένα πλαίσιο κοινωνικής ισότητας – είναι πολύ μικρότερες από τις επιπτώσεις της παραγωγής που στοχεύει στην ικανοποίηση των αναγκών των πλουσίων μέσω της μεγέθυνσης του ΑΕΠ στο πλαίσιο του τυφλού ανταγωνισμού στην αγορά για το κέρδος. Το πλουσιότερο 1% του παγκόσμιου πληθυσμού δημιουργεί σχεδόν διπλάσιες εκπομπές CO2 από το φτωχότερο 50%. Το 10% των πιο πλουσίων είναι υπεύθυνο για περισσότερο από το 50% των εκπομπών CO2. Οι φτωχοί-ες έχουν εκπομπές CO2 πολύ μικρότερες από 2-2,3 τόννους κατ' άτομο ανά έτος (που είναι ο μέσος όρος του όγκου εκπομπών που επιδιώκεται για το 2030 αν θέλουμε να πετύχουμε μηδενικές καθαρές εκπομπές το 2050 με 50% πιθανότητα). Η κάλυψη των αναγκών των φτωχών έχει περιορισμένες οικολογικές επιπτώσεις. Στην πραγματικότητα, για να σταματήσει η καταστροφή προϋποθέτει μια κοινωνία που εξασφαλίζει την ευημερία και εγγυάται την ισότητα όσο ποτέ στο παρελθόν. Αυτή η επιθυμητή για την κοινωνία προοπτική, απαιτεί ωστόσο το 1% των πιο πλουσίων να μειώσει τις δικές του εκπομπές στο 1/30 μέσα σε λίγα χρόνια. Όμως, αυτοί αρνούνται να καταβάλλουν την ελάχιστη προσπάθεια! Αντιθέτως: ζητούν όλο και περισσότερα προνόμια!

1.18 Οι κυβερνήσεις έχουν δεσμευτεί να μείνουν κάτω από την αύξηση του +1.5°C, να διατηρήσουν τη βιοποικιλότητα, να επιτύχουν τη λεγόμενη «βιώσιμη ανάπτυξη» και να σεβαστούν την αρχή των «κοινών αλλά διαφοροποιημένων ευθυνών και δυνατοτήτων» για την αντιμετώπιση της οικολογικής κρίσης ...συνεχίζοντας να παράγουν ωστόσο ακόμη περισσότερα πράγματα, καταναλώνοντας ακόμη περισσότερη ενέργεια. Αποκλείεται να τηρηθούν αυτές οι συνδυασμένες δεσμεύσεις από το κεφάλαιο. Το αποδεικνύουν τα στοιχεία:

• 1.18.1 Τριάντα τρία χρόνια μετά από την Σύνοδο Κορυφής για τη Γη στο Ρίο (1992), το παγκόσμιο μείγμα ενέργειας ακόμη κυριαρχείται πλήρως από ορυκτά καύσιμα (84% το 2020). Η συνολική παραγωγή ορυκτών καυσίμων έχει αυξηθεί κατά 62%, από τα 83TWh το 1992 σε 136TWh το 2021. Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας δεν αντικαθιστούν αλλά προστίθενται στα ορυκτά καύσιμα ενώ ταυτόχρονα δημιουργούν δυνατότητες κερδοφορίας και νέες αγορές για τους καπιταλιστές².

• 1.18.2 Με την ενεργειακή κρίση που ξέσπασε μετά από την πανδημία και βάθυνε με τον ρώσικο ιμπεριαλιστικό

πόλεμο κατά της Ουκρανίας, όλες οι καπιταλιστικές δυνάμεις στράφηκαν και πάλι στον άνθρακα, το πετρέλαιο, το φυσικό αέριο (συμπεριλαμβανομένου του σχιστολιθικού αερίου)και την πυρηνική ενέργεια.

• 1.18.3 Ο κύριος υπεύθυνος για την κλιματική αλλαγή, ο ιμπεριαλισμός των ΗΠΑ διαθέτει τεράστια μέσα που θα μπορούσαν να κατευθυνθούν στην αποτροπή της οικολογικής καταστροφής, όμως οι πολιτικοί της εκπρόσωποι με εγκληματικό τρόπο υποτιμούν αυτή τη μάχη, αν δεν την αρνούνται πλήρως, θέτοντας ως προτεραιότητα τη διαφύλαξη της παγκόσμιας ηγεμονίας τους.

• 1.18.4 Τα μέτρα που εφαρμόζουν οι χώρες-ρυπαντές υπό την ετικέτα της «απεξάρτησης από τον άνθρακα» όχι μόνο αποτυγχάνουν να αντιμετωπίσουν το μέγεθος της κλιματικής κρίσης, αλλά αντίθετα επιταχύνουν την επέκταση του εξορυκτισμού, κυρίως στις κυριαρχούμενες χώρες, αλλά και στον Βορρά και τους ωκεανούς, σε βάρος των πληθυσμών και των οικοσυστημάτων.

• 1.18.5 Αυτή η λεγόμενη «απεξάρτηση από τον άνθρακα» αυξάνει την ιμπεριαλιστική αρπαγή της γης και την εκμετάλλευση της εργασίας στο Νότο, με την συνεργασία των τοπικών αστικών τάξεων (όπως το μαρτυρούν τα διάφορα επενδυτικά σχέδια που βασίζονται στη χρήση ηλιακής και αιολικής ενέργειας, ιδίως στις «ελεύθερες οικονομικές ζώνες» των φτωχών χωρών, για την παραγωγή «πράσινου υδρογόνου» για διοχετευτεί και στις βιομηχανίες των ανεπτυγμένων χωρών).

• 1.18.6 Οι «αγορές άνθρακα», οι μηχανισμοί «αντιστάθμισης άνθρακα» και «αντιστάθμισης της βιοποικιλότητας» καθώς και οι «μηχανισμοί αγοράς» που βασίζονται στην θεώρηση της φύσης ως κεφάλαιο, επιβαρύνουν τους λιγότερο υπεύθυνους, τους φτωχούς και ιδιαίτερα τους ιθαγενείς πληθυσμούς, τους πληθυσμούς που υφίστανται ρατσισμό και τους πληθυσμούς του Νότου γενικότερα.

1.19 Οι θεωρητικά έγκυρες, αφηρημένες έννοιες όπως η «κυκλική οικονομία», η «προσαρμοστικότητα των οικοσυστημάτων», η «ενεργειακή μετάβαση», ο «βιομηχανισμός» γίνονται στην πράξη κενές φόρμουλες όταν μπαίνουν στην υπηρεσία του καπιταλιστικού παραγωγισμού. Αν δεν μπει σε εφαρμογή από το σύνολο της κοινωνίας ένα σχέδιο αναπροσανατολισμού της παραγωγής, οι τεχνολογικές βελτιώσεις (π.χ. για να γίνει φθηνότερη η παραγωγή ενέργειας) έχουν συχνά παράπλευρα αποτελέσματα: μια μείωση της τιμής της ενέργειας συνεπάγεται γενικά μια αύξηση της κατανάλωσης ενέργειας και υλικών.

1.20 Ανέναντι στην κλιματική κρίση, ο καπιταλιστικός φετιχισμός της συσσώρευσης θα οδηγήσει τελικά σε δύο μόνο επιλογές: είτε να επιλεγούν τεχνολογίες «μαθητευόμενου μάγου» (πυρηνικά, σύλληψη και απομόνωση άνθρακα, γεωμηχανική...), είτε να αφεθεί «στη φύση» να εξαλείψει μερικώς ή εντελώς τους φτωχούς στις φτωχές χώρες.

1.21 Πολιτικά, η ανεπάρκεια και αδικία του πράσινου καπιταλισμού καταλήγει σε όφελος ενός εξορυκτικού, συνωμο-

σιολογικού, αποικιοκρατικού, ρατσιστικού, ανδροκρατικού και ΛΟΑΤΚΙ-φοβικού νεοφασισμού, τον οποίο καθόλου δεν αποθαρρύνει αυτή η δεύτερη επιλογή. Ένα μέρος των πλουσίων οδεύει προς τη διάπραξη ενός τεράστιου εγκλήματος κατά της ανθρωπότητας, στοιχηματίζοντας κυνικά ότι ο πλούτος τους θα τους προστατεύσει, αφήνοντας τους φτωχούς να πεθάνουν.

1.22 Ο νεοφιλελεύθερος «πράσινος» καπιταλισμός και οι ακροδεξιοί αρνητές της κλιματικής κρίσης δεν είναι βέβαιο το ίδιο πράγμα, ο δεύτερος είναι πολύ χειρότερος. Ωστόσο, κανένα από αυτά τα καθεστώτα δεν θα μπορούσε να αποτρέψει τη συνέχιση της υπερθέρμανσης του πλανήτη και τις τρομερές της συνέπειες, ενώ στην πράξη ο πρώτος τροφοδοτεί τους δεύτερους. Το γεγονός ότι τα θύματα είναι πολύ περισσότερα στις φτωχές χώρες, δεν αναιρεί ότι και οι πλούσιες θα υποστούν δραματικές απώλειες. Ο παγκόσμιος καπιταλισμός δεν οδεύει σταδιακά προς την ειρήνη και την βιώσιμη ανάπτυξη, οπισθοδρομεί με μεγάλες δρασκελίες προς τον πόλεμο, την οικολογική καταστροφή, τη γενοκτονία και τη νεοφασιστική βαρβαρότητα.

1.23 Μπροστά σε αυτή την πρόκληση, δεν αρκεί να αμφισβητήσει κανείς το νεοφιλελεύθερο καθεστώς και να προτείνει έναν ισχυρό ρόλο για το κράτος. Ακόμη και μια διακοπή της δυναμικής της συσσώρευσης (στόχος απραγματοποίητος κάτω από τον καπιταλισμό) δεν αρκεί. Η τελική κατανάλωση ενέργειας πρέπει να μειωθεί ριζικά σε παγκόσμιο επίπεδο, πράγμα που σημαίνει μικρότερη παραγωγή και λιγότερες μεταφορές παγκόσμια.

1.24 Ο σεβασμός στα οικο-κλιματικά όρια απαιτεί την αλλαγή από τη βάση ως την κορυφή του προσανατολισμού της οικονομίας. Η επιστήμη και οι τεχνολογικές εξελίξεις πρέπει να χρησιμοποιούνται για την ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών της ανθρωπότητας και για την αποκατάσταση του παγκόσμιου οικοσυστήματος, αντί να τίθενται στην υπηρεσία του αγώνα για τα κέρδη των καπιταλιστών. Είναι η μόνη λύση που καθιστά εφικτή τη συμφιλίωση του στόχου της ευημερίας για όλους-ες με την αναγέννηση του παγκόσμιου οικοσυστήματος. Η δίκαιη επάρκεια και η δίκαιη αποανάπτυξη – η οικοσσιαλιστική αποανάπτυξη – είναι μια εκ των ων ουκ άνευ προϋπόθεση sine qua non της διάσωσης του πλανήτη.

1.25 Η απεμπλοκή από το παραγωγίστικο αδιέξοδο είναι εφικτή μόνο κάτω από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

• 1.25.1 εγκατάλειψη της μοιραστεί «τεχνολογικής επίλυσης», δηλαδή της ιδέας ότι η λύση θα έρθει από τις νέες τεχνολογίες (για τις οποίες συχνά υποτιμούνται ή δεν συνυπολογίζονται η κατανάλωση ενέργειας και πόρων που απαιτούν). Αντίθετα πρέπει να να αποφασίζουμε με έναν οικολογικά συνετό τρόπο το πώς θα χρησιμοποιήσουμε τα μέσα που ήδη διαθέτουμε και που αρκούν για την κάλυψη των αναγκών όλων μας.

• 1.25.2 δραστική μείωση του οικολογικού αποτυπώματος των πλουσίων για να γίνει εφικτή η απόλαυση μιας καλής ζωής από όλους-ες-α.

¹ Χρησιμοποιούμε την έννοια του «Παγκόσμιου Νότου» για να περιγράψουμε εξαρτημένες χώρες, χώρες της περιφέρειας στην Ασία, την Αφρική και την Λατινική Αμερική. Χρησιμοποιούμε αυτούς τους όρους για να αναφερθούμε στην ίδια πραγματικότητα. Στον Παγκόσμιο Νότο δεν συμπεριλαμβάνουμε χώρες όπως η Κίνα, η Ρωσία, οι μοναρχίες του πετρελαίου κλπ. οι οποίες καταλαμβάνουν μια ειδική θέση στο παγκόσμιο καπιταλιστικό σύστημα κυριαρχίας και δεν μπορούν να χαρακτηριστούν «κυριαρχούμενες».

² Τεραβάτ ανά ώρα (1 TWh = 1 δις kWh). Πρόκειται για τη μονάδα μέτρησης της παραγωγής ενέργειας ενός εργοστασίου παραγωγής ηλεκτρισμού (λίγα TWh) ή της εθνικής παραγωγής. Μια κιλοβάτώρα (kWh) είναι ίση με την σταθερή παροχή ενός κιλοβάτ επί μία ώρα, ίση με 3,6 εκατ joules ή 3,6 megajoules.

- 1.25.3 να μπει τέλος στην ελεύθερη κυκλοφορία του κεφαλαίου (χρηματιστήρια, ιδιωτικές τράπεζες, ασφαλιστικές)
- 1.25.4 έλεγχος και ρύθμιση των αγορών προϊόντων και υπηρεσιών.
- 1.25.5 σημαντική ενίσχυση των άμεσων σχέσεων παραγωγών και καταναλωτών-ριών, σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας, και των διαδικασιών αξιολόγησης των αναγκών και των πλουτοπαραγωγικών πηγών από τη σκοπιά της παραγωγής αξιών χρήσης και των οικολογικών και κοινωνικών προτεραιοτήτων.
- 1.25.6 δημοκρατικός καθορισμός του προσανατολισμού των αξιών χρήσης, του είδους των αναγκών και του τρόπου κάλυψής τους.
- 1.25.7 να τεθεί στο επίκεντρο αυτής της δημοκρατικής διαβούλευσης τόσο η φροντίδα για τους ανθρώπους και τα οικοσυστήματα όσο και ο σεβασμός και η φροντίδα για τα έμβια όντα και για τα οικολογικά όρια.
- 1.25.8 κατάργηση, επομένως, κάθε άχρηστης και περιττής παραγωγής και αχριστών και περιττών μεταφορών και οργάνωση εκ νέου όλης της παραγωγικής δραστηριότητας, της διαδικασίας κυκλοφορίας και κατανάλωσης.

1.26 Αυτές οι προϋποθέσεις είναι αναγκαίες αλλά όχι επαρκείς. Η κοινωνική και οικολογική κρίση αποτελούν μία ενότητα. Πρέπει να ξαναοικοδομήσουμε ένα χειραφετητικό εγχείρημα των εκμεταλλευόμενων και καταπιεσμένων. Ένα ταξικό εγχείρημα που εκτός από τις βασικές ανάγκες θα θέτει στο κέντρο του το είναι και όχι το έχειν. Ένα εγχείρημα για να αλλάξει σε βάθος η συμπεριφορά, η κατανάλωση, η σχέση με την υπόλοιπη φύση, η αντίληψη για την ευτυ-

χία και το όραμα που έχουν οι άνθρωποι για τον κόσμο. Ένα σχέδιο ενάντια στον παραγωγισμό για μια καλύτερη ζωή τη φροντίδα για τα έμβια όντα στον μόνο κατοικήσιμο πλανήτη στο ηλιακό μας σύστημα.

1.27 Ο καπιταλισμός έχει και στο παρελθόν βυθίσει την ανθρωπότητα σε σκοτεινές καταστάσεις, όπως στην παραμονή της πρώτης παγκόσμιας σύγκρουσης, όταν οι μάζες είχαν καταληφθεί από την εθνικιστική υστερία και η σοσιαλδημοκρατία, προδίδοντας την υπόσχεσή της να απαντήσει στον πόλεμο με επανάσταση, έδωσε το πράσινο φως για τη μεγαλύτερη ως τότε σφαγή στην ανθρώπινη ιστορία. Ο Λένιν προσδιόρισε τότε την κατάσταση ως «αντικειμενικά επαναστατική» υποστηρίζοντας ότι «μόνο η επανάσταση μπορεί να σταματήσει τη σφαγή». Η ιστορία τον δικαίωσε: η επανάσταση στη Ρωσία και οι τάσεις επέκτασής της σε άλλες χώρες υποχρέωσε τις αστικές τάξεις να βάλουν τέλος στην σφαγή. Προφανώς η σύγκριση έχει τα όριά της. Οι διαμεσολαβήσεις στην ανάπτυξη της επαναστατικής δράσης είναι εξαιρετικά πιο πολύπλοκες σήμερα. Όμως την ίδια αφύπνιση της συνειδήσης χρειαζόμαστε και σήμερα. Η οικολογική κρίση καθιστά την αντικαπιταλιστική επανάσταση αντικειμενικά αναγκαία. Αυτή η θεμελιώδης διαπίστωση πρέπει να αποτελέσει τη βάση για την επεξεργασία ενός προγράμματος, μιας στρατηγικής και μιας τακτικής, γιατί δεν έχουμε άλλον τρόπο για να αποφύγουμε την καταστροφή.

1.28 Όλα εξαρτώνται από την έκβαση των αγώνων. Ανεξάρτητα από το μέγεθος της καταστροφής, σε κάθε στάδιο είναι οι αγώνες που θα κάνουν τη διαφορά. Και στο εσωτερικό των αγώνων, όλα εξαρτώνται από την ικανότητα των οικοσοσιαλιστών-ριών ακτιβιστών-ριών να οργανωθούν ώστε να προσανατολιστούν στην πράξη με την πυξίδα μιας αντικειμενικά αναγκαίας επιλογής.

2 Ο κόσμος για τον οποίο παλεύουμε

2.1 Το πολιτικό μας εγχείρημα για μια μελλοντική κοινωνία συναρθρώνει την κοινωνική και πολιτική χειραφέτηση με την επιτακτική ανάγκη να σταματήσει η καταστροφή της ζωής στον πλανήτη και να αποκατασταθούν όσο το δυνατόν οι βλάβες που έχουν ήδη γίνει.

2.2 Θέλουμε να (προσπαθήσουμε να) φανταστούμε πώς θα ήταν μια καλή ζωή για όλους-ες-α παντού στον πλανήτη την ίδια στιγμή που θα μειωθεί σημαντικά η κατανάλωση πρώτων υλών και ενέργειας και άρα θα υπάρξει μια συνολική μείωση της υλικής παραγωγής. Ο στόχος μας δεν είναι να προτείνουμε ένα προκατασκευασμένο μοντέλο, αλλά να τολμήσουμε να σκεφθούμε έναν διαφορετικό κόσμο, έναν κόσμο που θα μας παρακινεί να παλέψουμε για την οικοδόμησή του, ερχόμενες-οι σε ρήξη με τον καπιταλισμό και τον παραγωγισμό.

«Ναι, για το ψωμί παλεύουμε, αλλά παλεύουμε και για τα τριαντάφυλλα.»

2.3 Μια καλή ζωή για όλους-ες-α προϋποθέτει ότι ικανοποιούνται οι βασικές ανθρώπινες ανάγκες –υγιεινή διατροφή, υγεία, στέγη, καθαρή ατμόσφαιρα και νερό.

2.4 Μια καλή ζωή είναι επίσης μια ζωή που οι ίδιες-οι επιλέγουμε, μας εκπληρώνει και αναδεικνύει την δημιουργικότητά μας, που μας φέρνει σε ουσιαστική και ισότιμη σχέση με τους άλλους και μας επιτρέπει να απολαύσουμε την ομορφιά του κόσμου και των ανθρώπινων επιτευγμάτων.

2.5 Ο πλανήτης μας διαθέτει (ακόμα) επάρκεια σε καλλιεργήσιμη γη, πόσιμο νερό, ήλιο και αέρα, βιοποικιλότητα και πόρους όλων των ειδών ώστε να μπορούν να ικανοποιηθούν οι θεμιτές ανθρώπινες ανάγκες με ταυτόχρονη εγκατάλειψη των ορυκτών καυσίμων που καταστρέφουν το κλίμα καθώς και της πυρηνικής ενέργειας. Ωστόσο, κάποιοι από αυτούς τους πόρους είναι περιορισμένοι και εξαντλήσιμοι, ενώ άλλοι, αν και ανεξάντλητοι, απαιτούν για την αξιοποίησή και τη χρήση τους υλικά που είναι εξαντλήσιμα ή και σπάνια και των οποίων η εξόρυξη είναι καταστροφική. Σε κάθε περίπτωση, καθώς η χρήση τους δεν μπορεί να είναι απεριόριστη, πρέπει να χρησιμοποιούνται προσεκτικά, με φειδώ και σεβασμό στο περιβάλλον.

2.6 Οι πόροι που έχουν ουσιαστική σημασία για τις ζωές μας πρέπει να αποκλείονται από την ιδιωτική ιδιοποίηση, να θεωρούνται κοινά αγαθά και να τεθούν προς όφελος συνολικά της ανθρωπότητας σήμερα και στο μέλλον. Για να μπορέσουμε να εγγυηθούμε αυτά τα κοινά μακροπρόθεσμα, απαιτούνται συλλογικοί κανόνες που καθορίζουν τις χρήσεις τους, καθώς επίσης τα όρια στη χρήση, την υποχρέωση φροντίδας και αποκατάστασής τους.

2.7 Επειδή η φροντίδα ενός μαγκρόβιου δάσους είναι εντελώς διαφορετική από αυτή ενός παγόβουνου, όπως και η φροντίδα ενός υγροβιότοπου από μια αμμουδερή παραλία, ενός τροπικού δάσους από ένα ποτάμι, επειδή η ηλιακή ενέργεια δεν υπακούει στους ίδιους κανόνες ούτε έχει τους ίδιους υλικούς περιορισμούς με την αιολική ή την υδροηλεκτρική ενέργεια, η εκπόνηση κανόνων μπορεί να αποτελέσει καρπό μόνο μιας δημοκρατικής διαδικασίας που εμπλέκει τους ανθρώπους που αφορούν άμεσα, εργαζόμενους-ες και κατοίκους.

2.8 Κοινό μας αγαθό είναι επίσης το σύνολο των υπηρεσιών που μας επιτρέπουν να ικανοποιούμε ισότιμα και άρα δωρεάν τις ανάγκες μας για μόρφωση, υγεία, πολιτισμό, πρόσβαση σε νερό, ενέργεια, επικοινωνίες, μεταφορές, κτλ. Και αυτά τα κοινά επίσης πρέπει να τα διαχειρίζεται και να τα οργανώνει δημοκρατικά ολόκληρη η κοινωνία.

2.9 Οι υπηρεσίες φροντίδας για τους ανθρώπους στα διάφορα στάδια της ζωής τους μπορούν να καταργήσουν τον διαχωρισμό ανάμεσα στη δημόσια και τη ιδιωτική σφαίρα και, με σεβασμό στις σχέσεις οικειότητας όλων, να δώσουν τέλος στην απόδοση των εργασιών φροντίδας στις γυναίκες κατά την κοινωνικοποίησή τους, και να τις καταστήσουν υπόθεση ολόκληρης της κοινωνίας. Αυτές οι υπηρεσίες κοινωνικής αναπαραγωγής είναι ουσιαστικά εργαλεία, ανάμεσα σε άλλα, για την πάλη κατά της πατριαρχικής καταπίεσης.

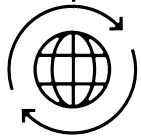
2.10 Όλες αυτές οι αποκεντρωμένες, συμμετοχικές, βασισμένες στην κοινότητα «δημόσιες υπηρεσίες» σχηματίζουν τη βάση μιας μη-αυταρκικής κοινωνικής οργάνωσης.

2.11 Σε επίπεδο συνολικής κοινωνίας, ο δημοκρατικός οικολογικός σχεδιασμός επιτρέπει στους ανθρώπους να ξανααποκτήσουν πρόσβαση στις κύριες κοινωνικές επιλογές και αποφάσεις που σχετίζονται με την παραγωγή και τη δυνατότητα να αποφασίσουν ως πολίτες και χρήστες για το τί θα παράγουν και πώς θα το παράγουν, για το ποιές υπηρεσίες πρέπει να παρασχεθούν, αλλά και για τα ανώτατα όρια στη χρήση των υλικών πόρων όπως το νερό, η ενέργεια, οι μεταφορές, η γη, κτλ. Η προετοιμασία και η πρόσβαση στη γνώση για αυτές τις επιλογές θα πραγματοποιηθεί μέσα από συλλογικές διαδικασίες διαβούλευσης στη βάση της ιδιοποίησης της γνώσης, τόσο της επιστημονικής όσο και της γνώσης που πηγάζει από τις εμπειρίες των πληθυσμών και από την αυτοοργάνωση των καταπιεσμένων (τα κινήματα για την γυναικεία απελευθέρωση, των ατόμων που υφίστανται ρατσισμό, των ατόμων με ειδικές ανάγκες, κτλ.), ώστε με τον τρόπο αυτό να παραμεριστούν τα εμπόδια στην ελεύθερη ανάπτυξη των ανθρώπων και να διατηρηθεί ο διαισθητικός και συνειδητός ο αγώνας ενάντια στις διακρίσεις και την καταπίεση.

2.12 Αυτή η παγκόσμια οικονομική και πολιτική δημοκρατία διαρθρώνεται σε πολλαπλές αποκεντρωμένες συλλογικότητες/επιτροπές: αυτές που κάνουν εφικτή τη λήψη αποφάσεων σε τοπικό επίπεδο, στην κοινότητα ή στη γειτονιά, για την οργάνωση της δημόσιας ζωής, όπως και αυτές που επιτρέπουν στις εργαζόμενες-ους και τις-τους παραγωγούς να ελέγχουν τη διαχείριση και την οργάνωση του εργασιακού τους χώρου, να αποφασίζουν για τον τρόπο που παράγουν και επομένως τον τρόπο που δουλεύουν. Είναι ο συνδυασμός αυτών των επιπέδων δημοκρατίας που προωθεί τη συνεργασία και όχι τον ανταγωνισμό και μια διαχείριση των πραγμάτων που είναι δίκαιη από οικολογική και κοινωνική άποψη και που εκτείνεται από το επίπεδο του χώρου εργασίας, στην εταιρεία, στον παραγωγικό κλάδο... αλλά και σε αυτό της γειτονιάς, της πόλης, της χώρας, ακόμα και ολόκληρου του πλανήτη!

2.13 Όλες οι αποφάσεις για την παραγωγή και την διανομή που αφορούν το πώς θέλουμε να ζούμε πρέπει καθοδηγούνται από την αρχή: όσο το δυνατόν περισσότερη αποκέντρωση και συντονισμός όσος είναι απαραίτητος.

2.14 Το να παίρνεις τον έλεγχο της ζωής σου και να συμ-

μετέχεις σε συλλογικότητες χρειάζεται χρόνο, ενέργεια, και συλλογική ευφυΐα. Ευτυχώς, η δουλειά της κοινωνικής παραγωγής και αναπαραγωγής δεν χρειάζεται παρά μερικές ώρες της ημέρας.

2.15 Η παραγωγή πρέπει να αφιερώνεται αποκλειστικά στην ικανοποίηση δημοκρατικά προσδιορισμένων αναγκών. Η παραγωγή και η διανομή να οργανώνονται με τέτοιο τρόπο ώστε να ελαχιστοποιηθεί η κατανάλωση των πόρων και να εξαλειφθούν τα απόβλητα, η ρύπανση και οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, με σταθερό το στόχο της υπευθυνότητας και της «προγραμματισμένης βιωσιμότητας» (σε αντίθεση με την προγραμματισμένη απαξίωση της ζωής από τον καπιταλισμό, είτε συνειδητής και βάσει σχεδίου, είτε απλώς εξαιτίας της λογικής του ανταγωνισμού για το κέρδος). Η παραγωγή που πραγματοποιείται όσο το δυνατόν εγγύτερα στις ανάγκες που πρέπει να ικανοποιηθούν μας επιτρέπει τον περιορισμό των μεταφορών και μια καλύτερη κατανόηση του όγκου και της έντασης της δουλειάς, των υλικών και της ενέργειας που απαιτούνται.

2.16 Με αυτόν τον τρόπο, η γεωργία γίνεται οικολογική, μικρής κλίμακας και τοπική, για να εξασφαλιστεί η επισιτιστική αυτάρκεια και η προστασία της βιοποικιλότητας. Τα εργαστήρια επεξεργασίας και οι δίαυλοι διανομής πρέπει να εξασφαλίζουν ότι το μεγαλύτερο μέρος των τροφίμων παράγεται σε μικρά κυκλώματα διανομής.

2.17 Ο τομέας της ενέργειας που βασίζεται σε ανανεώσιμες πηγές, πρέπει να είναι όσο το δυνατόν αποκεντρωμένος για να μειωθούν οι απώλειες και να βελτιστοποιηθεί η χρήση των πόρων. Οι δραστηριότητες που σχετίζονται με την κοινωνική αναπαραγωγή (υγεία, μόρφωση, φροντίδα των ηλικιωμένων, των εξαρτώμενων ατόμων, των παιδιών, κτλ.) πρέπει να αναπτύσσονται και να βελτιώνονται, φροντίζοντας να μην αναπαράγονται στερεότυπα φύλου.

2.18 Αν και η εργασία θα καταλαμβάνει λιγότερο χρόνο, πρέπει να κατέχει μια σημαντική θέση διότι, μαζί με τη φύση και την φροντίδα της, είναι αυτή που παράγει ότι είναι απαραίτητο για τη ζωή.

2.19 Η αυτοδιαχείριση των μονάδων παραγωγής σε συνδυασμό με το δημοκρατικό σχεδιασμό επιτρέπει τους εργάτες να ελέγχουν τη δραστηριότητά τους, να αποφασίζουν για την οργάνωση της δουλειάς και να αμφισβητούν στις εργαζόμενες-ους και τις-τους παραγωγούς το διαχωρισμό μεταξύ χειρονακτικής και διανοητικής εργασίας. Η διαβούλευση επεκτείνεται και στις αποφάσεις επιλογής των τεχνολογιών, ανάλογα με το αν αυτές επιτρέπουν ή όχι στη συλλογικότητα της εργασίας να ελέγχει πλήρως τη διαδικασία της παραγωγής. Δίνοντας προτεραιότητα στη συγκεκριμένη, πρακτική και πραγματική γνώση της εργασιακής διαδικασίας, στη συλλογική και ατομική τεχνογνωσία και τη δημιουργικότητα καθίσταται εφικτός ο σχεδιασμός και η παραγωγή η στις εργαζόμενες-ους και τις-τους παραγωγούς οιοτικών αντικειμένων, που μπορούν να αποσυναρμολογηθούν και να επισκευαστούν, να ξαναχρησιμοποιηθούν και, αν χρειάζεται, να ανακυκλωθούν, και άρα γίνεται εφικτή η μείωση της κατανάλωσης υλικών και ενέργειας από την κατασκευή μέχρι τη χρήση.

2.20 Σε όλους τους τομείς, η πε στις εργαζόμενες-ους και τις-τους παραγωγούς ποίηση ότι γίνεται κάτι χρήσιμο και η ικανοποίηση από το ότι γίνεται σωστά επιδρούν συνδυαστικά. Όσον αφορά τις κουραστικές και βαρετές εργασίες,

όπως η συλλογή των απορριμάτων, όλοι-ες-α φροντίζουν να περιοριστεί ο φόρτος και η σκληρότητά τους. Σε κάθε περίπτωση, παραμένει ένα αναγκαίο κομμάτι εργασιών που πρέπει να εκτελείται από όλοι-ες-α με εναλλαγή.

2.21 Ένα μεγάλο τμήμα της υλι στις εργαζόμενες-ους και τις-τους παραγωγούς κής παραγωγής, εφόσον ο όγκος της έχει μειωθεί σημαντικά, μπορεί να αποβιομηχανοποιηθεί (το σύνολο ή τμήμα της ένδυσης και της παραγωγής τροφίμων) και εκείνες οι τεχνικές δεξιότητες, στις οποίες όλοι-ες-α μπορούν να εκπαιδευτούν, πρέπει να αναγνωριστούν και να εκτιμηθούν περισσότερο.

2.22 Η απελευθέρωση της εργασίας από την αλλοτρίωσή της ανοίγει την προοπτική της κατάρτησης των ορίων μεταξύ της τέχνης και της ζωής, ενός είδους «πολυτελούς κομμουνισμού». Μπορούμε να έχουμε και να μοιραζόμαστε εργαλεία, έπιπλα, ένα ποδήλατο, ρούχα... για όλη μας τη ζωή χάρη στην ευφυή τους σχεδίαση και την ομορφιά τους.

Το είναι και όχι το έχειν

«Σου αξίζει μόνο ό,τι είναι καλό για όλους. Αξίζει να παράγεται μόνο ό,τι δεν γίνεται προνόμιο ούτε εξευτελίζει κανέναν» (Α. Γκορτζ – Α. Gortz).

2.23 Η ελευθερία δεν βρίσκεται στις εργαζόμενες-ους και τις-τους παραγωγούς αι στην αέναη κατανάλωση, αλλά στον επιλεγμένο και συνειδητό αυτοπεριορισμό που ορίζεται σε αντίθεση με την αλλοτρίωση του καταναλωτισμού. Μέσα από συλλογικές διαδικασίες διαβούλευσης γίνεται εφικτή η αποδόμηση των τεχνιτών αναγκών και ο καθορισμός καθολικών και γενικεύσιμων αναγκών, που δεν περιορίζονται μόνο σε συγκεκριμένες εργαζόμενες-ους και τις-τους παραγωγούς τις εργαζόμενες-ους και τις-τους παραγωγούς ριμένα άτομα ή περιοχές του πλανήτη κόσμου και που πρέπει να ικανοποιηθούν.

2.24 Ο πραγματικός πλούτος δεν βρίσκεται στην άπειρη αύξηση των αγαθών –στο έχειν– αλλά στην αύξηση του ελεύθερου χρόνου –στο είναι. Ο ελεύθερος χρόνος ανοίγει την δυνατότητα αυτοεκπλήρωσης στο παιχνίδι, τη μελέτη, τη συμμετοχή στα κοινά, την καλλιτεχνική δημιουργία, τις διαπροσωπικές σχέσεις και τις σ στις εργαζόμενες-ους και τις-τους παραγωγούς χέσεις με την υπόλοιπη φύση.

2.25 Έτσι ανοίγουμε δρόμο για ένα πλήθος δραστηριοτήτων, γιατί έχουμε τον χρόνο να τις στοχαστούμε και γιατί έχουμε τη δυνατότητα να τις πραγματοποιήσουμε με με φροντίδα για τους ανθρώπους και την υπόλοιπη φύση.

2.26 Τα μέρη όπου ζούμε, κάθε χώρος όπου κοινωνικοποιούμαστε, μας ανήκει κι εκεί μπορούμε να οικοδομήσουμε διαφορετικές διαπροσωπικές κοινωνικές σχέσεις. Αν απαλλαγούμε από την κερδοσκοπία πάνω στη γη και από το αυτοκίνητο, μπορούμε να επαναπροσδιορίσουμε τη χρήση των δημόσιων χώρων, να γεφυρώσουμε τον χωρισμό μεταξύ του κέντρου και της περιφέρειας, να πολλαπλασιάσουμε τους δημόσιους χώρους όπου διασκεδάζουμε, συναντιόμαστε και μοιραζόμαστε, να απόεμπνευματοποιήσουμε το τεχνητό αστικό περιβάλλον δημιουργώντας χώρους αστικής γεωργίας και κοινοτικής καλλιέργειας κηπευτικών, να αποκαταστήσουμε βιότοπους που βρίσκονται εντός του αστικού ιστού... Αλλά και πέρα από αυτά, να εφαρμόσουμε μια μακροπρόθεσμη πολιτική που να στοχεύει στην επανεξισορρόπηση του πληθυσμού μεταξύ αστικών και επαρχια-

κών περιοχών και στο ξεπέρασμα της αντίθεσης μεταξύ πόλης και υπαίθρου, έτσι ώστε να αποκαταστήσουμε βιώσιμες και αειφόρους ανθρώπινες κοινότητες σε μία κλίμακα που καθιστά δυνατή την πραγματική δημοκρατία.

2.27 Οι επιθυμίες και τα συναισθήματά μας μπορούν να πάψουν να είναι αντικείμενα που αγοράζονται και πουλιούνται, η γκάμα των επιλογών έχει διευρυνθεί σημαντικά και καθένας-α-μιά μπορεί να αναπτύξει νέους τρόπους σεξουαλικών σχέσεων, ζωής, εργασίας, συλλογικής ανατροφής των παιδιών, να διαμορφώσει και να αναπτύξει σχέδια ζωής με τρόπο ελεύθερο και ανοικτό στη διαφορετικότητα, με σεβασμό στις προσωπικές αποφάσεις του κάθε ανθρώπου και με την ιδέα ότι δεν υπάρχει μια μοναδική δυνατή επιλογή ή μια επιλογή καλύτερη από τις άλλες. Η οικογένεια μπορεί να πάψει να είναι ο χώρος αναπαραγωγής της κυριαρχίας και η μόνη δυνατή μορφή συλλογικής ζωής. Έτσι, μπορούμε να επανεξετάσουμε τη μορφή γονεϊκότητας με πιο συλλογικό τρόπο, να πολιτικοποιήσουμε τις προσωπικές μας αποφάσεις για την μητρότητα και τη γονεϊκότητα, να αναστοχαστούμε τον τρόπο με τον οποίο βλέπουμε την παιδική ηλικία και το ρόλο των ηλικιωμένων ή των ατόμων με αναπηρίες, τις σχέσεις που συνάπτουμε μαζί τους και πώς μπορούμε να θέσουμε τέρμα στη λογική της επιβολής και της κυριαρχίας που έχουμε εσωτερικεύσει σαν κληρονομιά από παλαιότερες κοινωνίες.

2.28 Οικοδομούμε έναν νέο πολιτισμό, αντίθετο στην κουλτούρα του βιασμού, έναν πολιτισμό που αναγνωρίζει τα σώματα όλων των σις και τρानς γυναικών και τις επιθυμίες τους, έναν πολιτισμό που αναγνωρίζει όλους-ες-α ως υποκείμενα ικανά να αποφασίζουν για τα σώματά τους, τις ζωές τους και την σεξουαλικότητα τους, πράγμα που καθιστά ορατό το ότι υπάρχουν χίλιοι τρόποι να υπάρξεις ως άνθρωπος και να ζεις και να εκφράζεις το φύλο και την σεξουαλικότητά σου.

2.29 Κάθε ελεύθερα συναινετική σεξουαλική δραστηριότητα, για την απόλαυση όλων των συμμετεχόντων, είναι καθαυτή θεμιτή.

2.30 Πρέπει να μάθουμε να αναστοχαζόμαστε την αλληλεξάρτηση των έμβιων όντων και να δημιουργήσουμε μια αντίληψη για τη σχέση μεταξύ ανθρωπότητας και φύσης που θα παραπέμπει από κάποιες απόψεις σε αυτή των ιθαγενικών λαών, έστω και με κάποιες διαφορές. Μια αντίληψη στην οποία οι ηθικές έννοιες της σύνεσης, του σεβασμού και της υπευθυνότητας, όπως και μια στάση θαυμασμού για την ομορφιά του κόσμου, θα αλληλοδιαπλέκονται με μια επιστημονική κατανόηση όλο και πιο εκλεπτυσμένη αλλά και με περισσότερο από ποτέ ανεπτυγμένη τη συνειδηση των ανεπαρκειών της.

3 Η μεταβατική μας μέθοδος

3.1 Η ανάλυσή μας του καπιταλισμού και ιδιαίτερα των πολιτικών της άρχουσας τάξης σε σχέση με τους οικολογικούς κινδύνους και την κλιματική αλλαγή, μας οδηγεί στα εξής συμπεράσματα:

3.2 Πρώτον, υπάρχει ανάγκη για μια συνολική εναλλακτική και έναν κοινωνικό σχεδιασμό που να βασίζεται στην παραγωγή αξιών χρήσης αντί ανταλλακτικών αξιών. Η επιμέρους ρύθμιση της μιας ή της άλλης βίδας εντός του συστήματος χωρίς αλλαγή στον τρόπο της παραγωγής δεν είναι

ικανή να αποτρέψει, αλλά ούτε καν να αμβλύνει, τις κρίσεις και τις καταστροφές που αντιμετωπίζουμε και πρόκειται να αντιμετωπίσουμε εξαιτίας του καπιταλιστικού συστήματος. Ένα από τα πιο σημαντικά καθήκοντα της επαναστατικής πολιτικής είναι να διαδώσει αυτή την ιδέα.

3.3 Η συνειδητοποίηση της ανάγκης για μια παγκόσμια επαναστατική αλλαγή είναι ένα καθήκον που δεν μπορεί επιτευχθεί άμεσα και χωρίς δυσκολία στην πράξη. Αυτός είναι ο λόγος, κατά δεύτερον, που είναι σημαντικό να συνδυάσουμε την έκθεση του συνολικού πλαισίου με τη προώθηση άμεσων διεκδικήσεων στη βάση των οποίων μπορούν να αναπτυχθούν κινητοποιήσεις και να λάβουν μεγάλη υποστήριξη.

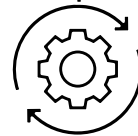
3.4 Τρίτον, πρέπει να τονιστεί: Οι άνθρωποι δεν πείθονται μόνο με τα επιχειρήματα. Για να πείσουμε τους ανθρώπους να εγκαταλείψουν τον καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής και να τους ενθαρρύνουμε να αντισταθούν, χρειάζονται νικηφόροι αγώνες που δίνουν κουράγιο και αυτοπεποίθηση και αποδεικνύουν έμπρακτα ότι οι επί μέρους νίκες είναι εφικτές.

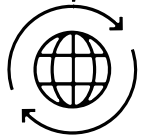
3.5 Και τέταρτον, οι νικηφόροι αγώνες απαιτούν καλύτερη οργάνωση. Αυτό ισχύει πάντα θεωρητικά, αλλά σήμερα –σε εποχές που τα εργατικά σώματά έχουν σε μεγάλο βαθμό (σε πολλά μέρη του κόσμου) εξαφανιστεί πολιτικά και η αριστερά είναι κατακερματισμένη– είναι σημαντικό να προωθούμε την πρακτική συνεργασία με μη σχεταριστικό τρόπο, ιδιαίτερα της αντικαπιταλιστικής αριστεράς και ταυτόχρονα να στηρίζουμε την αυτοοργάνωση των εργαζομένων.

3.6 Ο χρόνος είναι πιεστικός, αν δεν θέλουμε να υπερβούμε τα κομβικά σημεία, έπειτα από τα οποία η βλάβη καθίσταται μη αναστρέψιμη, και να δούμε τη θερμοκρασία του πλανήτη να αυξάνεται ανεξέλεγκτα. Ωστόσο, η μεγάλη πλειοψηφία των ανθρώπων δεν είναι έτοιμοι να αναλάβουν τη μάχη για ένα διαφορετικό σύστημα και να ανατρέψουν τον καπιταλισμό. Αυτό οφείλεται εν μέρει σε έλλειψη γνώσης της συνολικής κατάστασης, αλλά περισσότερο σε έλλειψη προοπτικής σχετικά με το πώς θα μπορούσε ή θα έπρεπε να μοιάζει η εναλλακτική στον καπιταλισμό. Επιπλέον, ο κοινωνικός και πολιτικός συσχετισμός δυνάμεων ανάμεσα στις κοινωνικές τάξεις είναι τέτοιος που δεν ενθαρρύνει τη σύγκρουση με τους κυρίαρχους και όσους κερδίζουν από την επιβολή της καπιταλιστικής τάξης στην κοινωνία.

3.7 Από την άλλη, ένα πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων που προσδοκά να μεταρρυθμίσει τον καπιταλισμό ή να τον ξεπεράσει λίγο-λίγο (και επιπλέον με μια από τα πάνω πολιτική) δεν έχει μια μεγαλύτερη πιθανότητα επιτυχίας. Οι μεταρρυθμίσεις που σέβονται τους κανόνες του καπιταλιστικού συστήματος είναι ανίκανες να ανταποκριθούν στις εργαζόμενες-ους και τις-τους παραγωγούς ή στις προκλήσεις που θέτει η οικολογική κρίση. Οι ιδιοκτήτες και οι κερδισμένοι του καπιταλισμού δεν θα παρακολουθήσουν ήσυχα την κατάρρευση του πλούτου τους και τη σταδιακή τους αποκοπή από τους τρόπους πλουτισμού τους.

3.8 Ο χρόνος πιέζει και απαιτεί επείγοντα μέτρα. Ορισμένοι-ες πολέμιοι-ες του οικοσοσιαλισμού επιχειρηματολογούν υπέρ των ήπιων μεταρρυθμίσεων «γιατί δεν μπορούμε να περιμένουμε την παγκόσμια επανάσταση». Όμως, οι υποστηρικτές-ριες του οικοσοσιαλισμού δεν προτείνουν να περιμένουμε! Η στρατηγική μας είναι να ξεκινήσουμε ΤΩΡΑ με

συγκεκριμένα μεταβατικά αιτήματα. Είναι η αρχή μιας διαδικασίας για μια παγκόσμια αλλαγή. Δεν πρόκειται για ξεχωριστά ιστορικά στάδια, αλλά για διαλεκτικές στιγμές μιας ίδιας διαδικασίας. Η κάθε μερική ή τοπική νίκη είναι ένα βήμα σε αυτό το κίνημα, ενισχύει την αυτοοργάνωση και ενθαρρύνει τον αγώνα προς νέες νίκες.

3.9 Στους επερχόμενους ταξικούς αγώνες –που αποτελούν τη βάση της πάλης για την ηγεμονία χάρη στην οποία θα εμπλακούν ευρύτερα στρώματα της εργατικής τάξης, της νεολαίας, των γυναικών, των ιθαγενών, κτλ.– πρέπει να γίνει σαφές ότι δεν υπάρχει τρόπος να παρακαμφθεί το ζήτημα της πραγματικής αλλαγής του συστήματος και το ζήτημα της εξουσίας. Η κυρίαρχη τάξη πρέπει να απαλλοτριωθεί και η πολιτική της εξουσία να ανατραπεί.

Για ένα αντικαπιταλιστικό μεταβατικό πρόγραμμα

3.10 Η μεταβατική μέθοδος είχε ήδη προταθεί από τον Μαρξ και τον Ένγκελς στο τελευταίο τμήμα του Κομμουνιστικού Μανιφέστου (1848). Αλλά είναι η 4η Διεθνής που της έδωσε την σύγχρονη της έννοια στο Μεταβατικό Πρόγραμμα του 1938. Βασική της αξίωση είναι η ανάγκη οι επαναστάτες-ριες να βοηθήσουν τις μάζες στους καθημερινούς τους αγώνες ώστε να βρουν τη γέφυρα μεταξύ των σημερινών τους διεκδικήσεων και του σοσιαλιστικού προγράμματος της επανάστασης. Αυτή η γέφυρα πρέπει να αποτελείται από ένα σύστημα μεταβατικών διεκδικήσεων που να απορρέουν από τις σημερινές συνθήκες και τη σημερινή συνείδηση των ευρύτερων στρωμάτων της εργατικής τάξης, αλλά και να έχουν το στόχο να οδηγήσουν τους κοινωνικούς αγώνες προς την κατάκτηση της εξουσίας από το προλεταριάτο.

3.11 Φυσικά, οι επαναστάτες-ριες δεν απορρίπτουν το παραδοσιακό πρόγραμμα των μίνιμουμ αιτημάτων: υπερασπίζονται στην πρώτη γραμμή τα δημοκρατικά δικαιώματα και τις κοινωνικές κατακτήσεις των εργαζόμενων. Εντούτοις, προτείνουν ένα σύστημα μεταβατικών αιτημάτων, που να μπορούν να γίνουν κατανοητά από τους εκμεταλλευόμενους-ες και τους καταπιεσμένους-ες, αλλά και που στοχεύουν στα θεμέλια του αστικού καθεστώτος.

3.12 Τα περισσότερα από τα μεταβατικά αιτήματα που αναφέρονται στο Πρόγραμμα του 1938 παραμένουν επίκαιρα και σήμερα: αναλογική κλίμακα μισθών και ωρών εργασίας, εργατικός έλεγχος των εργοστασίων, άνοιγμα των «κρυφών» λογαριασμών των επιχειρήσεων, απαλλοτρίωση των ιδιωτικών τραπεζών, απαλλοτρίωση συγκεκριμένων ομάδων καπιταλιστών, ανάμεσα σε άλλα. Τέτοιες προτάσεις επιδιώκουν να ενώσουν στον αγώνα το ευρύτερο δυνατό τμήμα των λαϊκών μαζών γύρω από συγκεκριμένα αιτήματα που αντικειμενικά βρίσκονται σε αντίθεση με τους κανόνες του καπιταλιστικού συστήματος.

3.13 Ωστόσο, χρειάζεται να επικαιροποιήσουμε το πρόγραμμα των μεταβατικών αιτημάτων, έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι νέες συνθήκες του 21ου αιώνα και ιδιαίτερα η νέα κατάσταση που έχει δημιουργηθεί από την οικολογική κρίση και τον επικείμενο κίνδυνο της καταστροφικής κλιματικής αλλαγής. Σήμερα, αυτά τα αιτήματα επιβάλλεται να έχουν κοινωνικό-οικολογικό και, δυνωτικά, οικοσοσιαλιστικό χαρακτήρα.

3.14 Ο στόχος των οικοσοσιαλιστικών μεταβατικών αιτημάτων είναι στρατηγικός: να καταστεί δυνατό να κινητο-

ποιήσουν μεγάλα τμήματα εργαζομένων της πόλης και της υπαίθρου, γυναίκες, νεολαία, θύματα ρατσισμού ή εθνικής καταπίεσης, καθώς και εργατικά σώματα, κοινωνικά κινήματα και αριστερά κόμματα, σε έναν αγώνα που αμφισβητεί το καπιταλιστικό σύστημα και την αστική κυριαρχία. Αυτά τα αιτήματα, που συνδυάζουν κοινωνικά και οικολογικά συμφέροντα, επιβάλλεται να θεωρούνται αναγκαία, θεμιτά και σκόπιμα από τις ίδιες-ους τις εκμεταλλευόμενες-ους και τις καταπιεσμένες-ους, σύμφωνα με το κάθε φορά δεδομένο επίπεδο κοινωνικής και πολιτικής συνείδησής τους. Στον αγώνα, οι άνθρωποι συνειδητοποιούν την ανάγκη να οργανωθούν, να ενωθούν και να αγωνιστούν. Επίσης αρχίζουν να καταλάβουν ποιος είναι ο εχθρός: όχι μόνο οι τοπικές δυνάμεις, αλλά και το ίδιο το σύστημα. Ο στόχος των μεταβατικών οικο-κοινωνικών αιτημάτων είναι να ενισχυθεί, χάρη στον αγώνα, η κοινωνική και πολιτική συνείδηση των καταπιεσμένων και η κατανόηση της ανάγκης του αντικαπιταλιστικ στις εργαζόμενες-ους και τις-τους παραγωγούς ού αγώνα και, ευελπιστούμε, μια επαναστατική οικοσοσιαλιστική προοπτική.

3.15 Μερικά από αυτά τα αιτήματα έχουν οικουμενικό χαρακτήρα: για παράδειγμα, η δωρεάν δημόσια συγκοινωνία. Πρόκειται για ένα, την ίδια στιγμή, οικολογικό και κοινωνικό αίτημα που περιέχει τον σπόρο του οικοσοσιαλιστικού μέλλοντος: δημόσιες υπηρεσίες έναντι της αγοράς και δωρεάν παροχές έναντι του καπιταλιστικού κέρδους. Εντούτοις, η στρατηγική τους σημασία δεν είναι πάντοτε η ίδια, διαφέρει στις διαφορετικές κοινωνίες και οικονομίες. Τα οικοσοσιαλιστικά μεταβατικά αιτήματα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις διαφορετικές ανάγκες και προσδοκίες των μαζών και τους τρόπους με τους οποίους αυτές εκφράζονται τοπικά, στα διαφορετικά μέρη του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος.

4 Βασικοί άξονες μιας οικοσοσιαλιστικής εναλλακτικής στην καπιταλιστική ανάπτυξη

ΕΙΣ. 4. Η ικανοποίηση των πραγματικών κοινωνικών αναγκών με σεβασμό στους οικολογικούς περιορισμούς είναι εφικτή μόνο με τη ρήξη με την καπιταλιστική λογική του παραγωγισμού και του καταναλωτισμού, η οποία διευρύνει τις ανισότητες, βλάπτει τα έμβια όντα και «καταστρέφει τις δύο μοναδικές πηγές του πλούτου –τη Γη και τους εργάτες» (Μαρξ). Η ρήξη με αυτή τη λογική σημαίνει ότι πρέπει να αγωνιστούμε βάζοντας σε προτεραιότητα στους παρακάτω άξονες. Οι άξονες αυτοί σχηματίζουν ένα συνεκτικό σύνολο, το οποίο θα συμπληρωθεί και θα αναλυθεί ανάλογα με τις εθνικές και τις τοπικές ιδιαιτερότητες. Φυσικά σε κάθε ήπειρο και σε κάθε χώρα, προκύπτουν ιδιαίτερα μέτρα που πρέπει να ληφθούν σε μια μεταβατική περίοδο.

4.1 Απέναντι στις οικολογικές καταστροφές, δημόσια σχέδια πρόληψης προσαρμοσμένα στις κοινωνικές ανάγκες, κάτω από λαϊκό έλεγχο

Ορισμένες από τις συνέπειες της κλιματικής καταστροφής είναι μη αναστρέψιμες (άνοδος της στάθμης της θάλασσας) ή θα διαρκέσουν μακρόχρονα (καύσωνες, ξηρασίες, παγετοί και υετοί, ισχυρότερη από το παρελθόν τυφώνες κλπ.). Οι καπιταλιστικές ασφαλιστικές εταιρίες δεν προστατεύουν τις λαϊκές τάξεις, ή (στην καλύτερη περίπτωση) τις προστατεύουν ανεπαρκώς. Απέναντι σε αυτά τα φαινόμενα

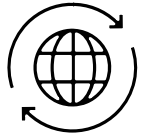

οι πλούσιοι δεν έχουν παρά μια λέξη στο στόμα τους: «προσαρμογή». Η «προσαρμογή» στην υπερθέρμανση τους είναι χρήσιμη: α) για να στρέψουν την προσοχή μακριά από τις δομικές της αιτίες, για τις οποίες υπεύθυνο είναι το σύστημα τους, β) για να συνεχίσουν τις ίδιες καταστροφικές πρακτικές που πηγάζουν από τη μεγιστοποίηση του κέρδους, χωρίς να ασχολούνται με τις μακροχρόνιες συνέπειές αυτών των πρακτικών, γ) για να προσφέρουν νέες αγορές στους καπιταλιστές (υποδομές, κλιματισμός, μεταφορές, μηχανισμοί αντιστάθμισης του άνθρακα, κλπ.). Αυτή η τεχνοκρατική και αυταρχική καπιταλιστική «προσαρμογή» είναι στην πραγματικότητα αυτό που η Διακυβερνητική Ομάδα για την Κλιματική Αλλαγή (IPCC) αποκαλεί «στρεβλή προσαρμογή». Διευρύνει τις ανισότητες, αυξάνει τις διακρίσεις και την υφαρπαγή. Επίσης αυξάνει την ευαλωτότητα από την έκθεση στην υπερθέρμανση, με κίνδυνο τη σοβαρή υπονόμευση της ίδιας της δυνατότητας προσαρμογής στο μέλλον, ιδιαίτερα των φτωχών χωρών. Στην καπιταλιστική «στρεβλή προσαρμογή» αντιπαραθέτουμε την άμεση απαίτηση για δημόσια σχέδια πρόληψης προσαρμοσμένα στις συνθήκες που υφίστανται οι λαϊκές τάξεις. Αυτές είναι τα κυριότερα θύματα των ακραίων καιρικών φαινομένων, κυρίως στις κυριαρχούμενες χώρες. Τα δημόσια σχέδια πρόληψης πρέπει να συντάσσονται σε συνάρτηση με την κατάσταση και τις ανάγκες τους, σε διάλογο με τους-τις επιστήμονες-ισσες. Πρέπει να περιλαμβάνουν όλους τους τομείς και ιδιαίτερα τη γεωργία, τη δασοπονία, την κατοικία, τη διαχείριση του νερού, την ενέργεια, την βιομηχανία, την εργατική νομοθεσία, την υγεία και την εκπαίδευση. Και πρέπει να γίνουν αντικείμενο μιας μεγάλης δημοκρατικής διαβούλευσης, με δικαίωμα βέτο των τοπικών κοινοτήτων και των εργασιακών συλλογικοτήτων που αφορούν.

4.2. Να μοιραστεί ο πλούτος για να στηριχτεί η δωρεάν φροντίδα των ανθρώπων και του περιβάλλοντος

4.2.1 Ποιοτική υγειονομική περίθαλψη, καλή μόρφωση, καλή φροντίδα των μικρών παιδιών, αξιοπρεπής συνταξιοδότηση και περίθαλψη που σέβεται τα εξαρτώμενα άτομα, προσβάσιμη, μόνιμη και άνετη στέγαση, αποτελεσματική δημόσια συγκοινωνία, ανανεώσιμη ενέργεια, υγιεινή τροφή, καθαρό νερό, πρόσβαση στο διαδίκτυο και ένα φυσικό περιβάλλον σε καλή κατάσταση: αυτές είναι οι πραγματικές ανάγκες που ένας πολιτισμός αντάξιος του ονόματός του θα πρέπει να καλύπτει για όλους τους ανθρώπους, ανεξάρτητα από το χρώμα του δέρματος, το φύλο, την εθνότητα, τις πεποιθήσεις. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί και την ίδια στιγμή να μειωθεί η επιβάρυνση του περιβάλλοντος. Ο λόγος που αυτό δεν συμβαίνει; Επειδή η οικονομία είναι συντονισμένη με την αύξηση της κατανάλωσης, η οποία είναι συνέπεια της καπιταλιστικής βιομηχανίας. Οι καπιταλιστές καταναλώνουν και επενδύουν διαρκώς περισσότερο για το κέρδος, οικειοποιούνται όλους τους πόρους και μετατρέπουν τα πάντα σε εμπορεύματα. Η εγωιστική λογική τους σπέρνει τη δυστυχία και το θάνατο.

4.2.2 Απαιτείται μια στροφή 180 μοιρών. Οι φυσικοί πόροι και η γνώση συγκροτούν μαζί ένα κοινό αγαθό που πρέπει να το διαχειριστούμε με σύνεση και συλλογικό τρόπο. Η ικανοποίηση πραγματικών αναγκών και η αναζωογόνηση των οικοσυστημάτων χρειάζεται δημοκρατικό σχεδιασμό και τη στήριξη του δημόσιου τομέα, υπό τον ενεργό έλεγχο των λαϊκών τάξεων και με την επέκταση όσο το δυνατόν της δωρεάν πρόσβασης. Το συλλογικό αυτό σχέδιο πρέπει να θέσει στην υπηρεσία του την επιστημονική γνώση. Αναγκαίο πρώτο βήμα είναι ο αγώνας κατά των ανισοτήτων και της καταπίεσης. Κοινωνική δικαιοσύνη και η καλή ζωή για

όλους-ες-α αποτελούν οικολογικές διεκδικήσεις!

4.3. Να επεκτείνουμε τα κοινά αγαθά και τις δημόσιες υπηρεσίες ενάντια στην ιδιωτικοποίηση και την εμπορευματοποίηση

4.3.1 Αυτή η αντίληψη αποτελεί κλειδί για τον αγώνα προς μια κοινωνική και οικολογική μετάβαση σε πολλούς τομείς της ζωής. Για παράδειγμα:

4.3.2 Νερό: Η τωρινή ιδιωτικοποίηση, υπερ-κατανάλωση και ρύπανση των υδάτων –ποτάμια, λίμνες και υπόγεια ύδατα– είναι μια κοινωνική και οικολογική καταστροφή. Η έλλειψη νερού και οι πλημμύρες εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής αποτελεί σοβαρή απειλή για δισεκατομμύρια ανθρώπους. Το νερό είναι ένα κοινό αγαθό και η διαχείριση και διανομή του πρέπει να γίνεται από δημόσιες υπηρεσίες, υπό τον έλεγχο των καταναλωτών-ών. Η ύπαιθρος και οι πόλεις πρέπει να απο-αδιαβροχοποιηθούν για να μπορούν να αποθηκεύσουν νερό και να αποφύγουν τις μαζικές πλημμύρες.

4.3.3 Στέγαση: Το βασικό δικαίωμα όλων των ανθρώπων για αξιοπρεπή, μόνιμη και οικολογικά βιώσιμη στέγαση δεν μπορεί να εξασφαλιστεί στον καπιταλισμό. Ο νόμος του κέρδους συνεπάγεται εξώσεις, κατεδαφίσεις και ποινικοποίηση αυτών που αντιστέκονται. Επίσης συνεπάγεται υψηλούς λογαριασμούς ενέργειας για τους φτωχούς-ες και επιδότηση των πλουσίων για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Ο δημόσιος έλεγχος της κτηματομεσιτικής αγοράς, η μείωση και το πάγωμα των ενοικίων και των κερδών των τραπεζών, μια ριζική επέκταση της καλής, δημόσιας, κοινωνικής και συνεργατικής στέγασης, ένα δημόσιο πρόγραμμα κλιματικής μόνωσης των σπιτιών και ένα μαζικό πρόγραμμα κατασκευής ενεργειακά αυτόνομων σπιτιών είναι τα πρώτα βήματα για μια εναλλακτική πολιτική.

4.3.4 Υγεία: Τα αποτελέσματα της πανδημίας του COVID-19 είναι σαφέστατα: η ιδιωτικοποίηση και οι περικοπές στον τομέα της περίθαλψης καθιστούν ευάλωτες τις λαϊκές τάξεις –ιδιαίτερα τα παιδιά, τις γυναίκες και τις ηλικιωμένες-ους– και απειλούν σοβαρά τη δημόσια υγεία γενικά. Αυτός ο τομέας πρέπει να αναχρηματοδοτηθεί μαζικά και να επανέλθει ολοκληρωτικά υπό συλλογική διαχείριση. Οι επενδύσεις πρέπει να κατευθυνθούν κατά προτεραιότητα στην πρωτοβάθμια περίθαλψη. Η φαρμακευτική βιομηχανία πρέπει να κοινωνικοποιηθεί.

4.3.5 Συγκοινωνίες: Η εξατομικευμένες μετακινήσεις στον καπιταλισμό ευνοούν τα ιδιωτικά αυτοκίνητα με δεινές υγειονομικές και οικολογικές συνέπειες. Η εναλλακτική λύση είναι ένα μεγάλο και αποτελεσματικό σύστημα δωρεάν δημόσιας συγκοινωνίας, όπως και μια μεγάλη επέκταση των περιοχών αποκλειστικής κυκλοφορίας πεζών και ποδηλάτων. Η μεταφορά των εμπορευμάτων σε τεράστιες αποστάσεις με φορτηγά αυτοκίνητα και πλοία μεταφοράς κοντεϊνερ συνεπάγεται τεράστιες εκπομπές αερίων. Ο περιορισμός του σπάταλου καταναλωτισμού και η σιδηροδρομική μεταφορά των αγαθών αποτελούν άμεσα αναγκαία μέτρα. Οι αερομεταφορές πρέπει να μειωθούν σημαντικά και να καταργηθούν πλήρως για τις αποστάσεις που μπορούν να καλυφθούν από τον σιδηρόδρομο.

4.4. Να πάρουμε τα χρήματα από εκεί που βρίσκονται: να πληρώσουν οι καπιταλιστές και οι πλούσιοι

Μια παγκόσμια μεταβατική στρατηγική αντάξια του ονόμα-

τός της πρέπει να προωθήσει την αντικατάσταση των ορυκτών καυσίμων με ανανεώσιμη ενέργεια, την προστασία από τις ήδη αισθητές συνέπειες της κλιματικής αλλαγής, την στήριξη του αναπροσανατολισμού της παραγωγής (ιδιαίτερα την εγγύηση του εισοδήματος των εργαζομένων που θα πληγούν) και την αποκατάσταση των οικοσυστημάτων. Για να συμβούν αυτά μέχρι το 2050 θα χρειαστούν αρκετά τρισεκατομμύρια δολάρια. Ποιος θα πληρώσει; Οι υπεύθυνοι της καταστροφής: Οι πολυεθνικές, οι τράπεζες, οι ασφαλιστικές, τα ιμπεριαλιστικά κράτη και οι πλούσιοι του Βορρά και του Νότου. Η οικοσοσιαλιστική εναλλακτική περνάει μέσα από ένα ευρύ πρόγραμμα φορολογικής μεταρρύθμισης και ριζικής μείωσης των ανισοτήτων για να αντληθεί το χρήμα από εκεί που βρίσκεται: Προοδευτική φορολόγηση, κατάργηση του τραπεζικού απορρήτου, κτηματολόγιο, φορολόγηση των περιουσιακών στοιχείων, ειδικός φόρος με υψηλό συντελεστή στην κληρονομιά ακινήτων, κατάργηση των φορολογικών παραδείσεων, κατάργηση των φορολογικών προνομίων των επιχειρήσεων και των πλουσίων, διαγραφή των δημόσιων χρεών που αναγνωρίζονται ως «παράνομα» (χωρίς αποζημίωση, εκτός από τους μικροεπενδυτές), πληρωμή αποζημιώσεων από τις πλούσιες χώρες στις κυριαρχούμενες για την κάλυψη του κόστους παραίτησης από την εκμετάλλευση των ενεργειακών τους πηγών (κατά σχέδιο του εθνικού πάρκου Yasuni στον Ισημερινό).

4.5. Καμία χειραφέτηση χωρίς αντιρατσιστική πάλη

Η ρατσιστική καταπίεση δομεί και διαμορφώνει τον καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής και ήταν από τα στοιχεία που εξασφάλισαν την πρωταρχική συσσώρευση του κεφαλαίου, η οποία επιτεύχθηκε χάρη στην αποικιοκρατία και το δουλεμπόριο των υποδουλωμένων Μαύρων.

Η οικοδόμηση ενός νέου κόσμου απελευθερωμένου από κάθε καταπίεση και κάθε εκμετάλλευση απαιτεί τη μετωπική μας σύγκρουση με τον ρατσισμό και αυτό αποτελεί κεντρικό καθήκον της οικοσοσιαλιστικής στρατηγικής. Πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι ο ρατσισμός διαμορφώνει τις κοινωνικές σχέσεις, ενισχύει και περιπλέκει τους μηχανισμούς της αστικής εκμετάλλευσης και της συσσώρευσης πλούτου. Η διαφορετικότητα που αποκλίνει από τις νόρμες της λευκότητας μετατρέπεται σε καταπίεση.

Η εξαναγκαστική μετακίνηση εκατομμυρίων Αφρικανών, η μετατροπή τους σε εμπορεύματα στις Αμερικές και η εκμετάλλευση της εργασίας τους, εξασφάλισαν τον πλουτισμό των Ευρωπαίων και μέχρι και σήμερα εξακολουθούν να εγγυώνται τα προνόμια τους. Πρέπει σπάσουμε τη γενοκτονική λογική κατά των μη-λευκών ομάδων και να ενισχύσουμε τον αγώνα κατά των φυλακών και του μαζικού εγκλεισμού και να αντισταθούμε στη νεοφιλελεύθερη τακτική των υποτιθέμενων πολέμων κατά των ναρκωτικών, που νομιμοποιεί γενοκτονικές πολιτικές ενάντια σε πληθυσμούς που υφίστανται ρατσισμό.

Ο αγώνας ενάντια στη στρατιωτικοποίηση της αστυνομίας πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο της αντιρατσιστικής πάλης, όπως και συνολικά ο αγώνας για την πρόσβαση σε αξιοπρεπείς συνθήκες ζωής.

Ο ρατσισμός εκδηλώνεται κατ' αρχήν και μέχρι τις μέρες μας ως μηχανισμός καταπίεσης συγκεκριμένων τμημάτων της εργατικής τάξης, ο οποίος διαμορφώνει ένα ιδιαίτερο σύστημα θέσεων και προνομίων κοινωνικά προσδιορισμένων, στη βάση αφενός της λευκότητας (το υποτιθέμενο

δηλαδή καθολικό υποκείμενο) και αφετέρου στην διάκριση των πληθυσμών που εκλαμβάνονται ότι ανήκουν σε μια ιδιαίτερη φυλή.

Είναι αναγκαίο να καταπολεμήσουμε όλες τις πολιτικές λιτότητας, που επιδεινώνουν την επισφάλεια της ζωής της εργατικής τάξης στο σύνολο της και θίγουν ιδιαίτερα και διαρκώς εντονότερα τα μη λευκά άτομα. Οι πολιτικές λιτότητας αποτελούν δομικό στοιχείο του περιβαλλοντικού φασισμού που, μέσα στην κλιματική κατάσταση έκτακτης ανάγκης, επιδίδει την άνιση κατανομή των θανάσιμων συνεπειών της καπιταλιστικής παραγωγής.

4.6. Ελεύθερη μετακίνηση και εγκατάσταση στη Γη! Κανένας άνθρωπος δεν είναι παράνομος!

Η οικολογική καταστροφή είναι μια όλο και πιο σημαντική αιτία μετανάστευσης. Ανάμεσα στο 2008 και το 2016 ένας ετήσιος μέσος όρος 21,5 εκατομμυρίων ανθρώπων αναγκάστηκε να μετακινηθεί λόγω των ακραίων καιρικών φαινομένων. Οι περισσότεροι από αυτούς είναι φτωχοί άνθρωποι που προέρχονται από φτωχές χώρες. Η κλιματική μετανάστευση αναμένεται να ενταθεί τις επόμενες δεκαετίες: 1,2 δισεκατομμύρια άνθρωποι ενδέχεται να μετακινηθούν παγκόσμια μέχρι το 2050. Αντίθετα με όσους-ες-α ζητούν πολιτικό άσυλο οι «κλιματικοί πρόσφυγες» δεν έχουν νομικό καθεστώς. Κι ενώ δεν έχουν καμία ευθύνη για την οικολογική καταστροφή, ο πραγματικός υπεύθυνος, το καπιταλιστικό σύστημα, τους καταδικάζει να φύγουν και να πνικώσουν τις γραμμές των 108,4 εκατομμυρίων ανθρώπων που εκτοπίστηκαν βίαια μόνο το 2020 λόγω των διώξεων, των συγκρούσεων, των βιαιοτήτων, των καταπατήσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τα θεμελιώδη δικαιώματα των ανθρώπων αυτών καταπατούνται διαρκώς: το δικαίωμα της προστασίας απέναντι στη βία, της επάρκειας σε νερό και τροφή, της ασφαλούς κατοικίας, της οικογενειακής ενότητας, της αξιοπρεπούς εργασίας. Ένας αυξανόμενος αριθμός κλιματικών προσφύγων (10 εκατομμύρια) θεωρούνται από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες απάτριδες. Η κατάσταση αυτή αντίκειται στην πιο στοιχειώδη έννοια δικαιοσύνης. Αλλά επίσης τροφοδοτεί τους φασίστες που μετατρέπουν τους μετανάστες-ριες σε αποδιοπομπαίους τράγους και τους-τις απεκδύουν από δικαιώματα και τις ανθρώπινες τους ιδιότητες. Πρόκειται για μια τεράστια απειλή για τα δημοκρατικά και κοινωνικά δικαιώματα όλων. Σαν διεθνιστές αγωνιζόμαστε για πολιτικές που περιορίζουν το κεφάλαιο και όχι τις μετανάστριες-ες. Αντιστεκόμαστε στα συννοριακά τείχη, στον εγκλεισμό σε κέντρα κράτησης, στη δημιουργία στρατοπέδων, στις απελάσεις και στην ρατσιστική ρητορική. Κανένας άνθρωπος στη Γη δεν είναι παράνομος, όλοι-ες-α πρέπει να έχουν το δικαίωμα να μετακινηθούν και να αποχωρήσουν από οπουδήποτε. Τα σύνορα πρέπει να είναι ανοιχτά σε όλους-ες-α που εγκαταλείπουν τις χώρες τους, τόσο για κοινωνικούς, πολιτικούς, οικονομικούς λόγους όσο και για περιβαλλοντικούς.

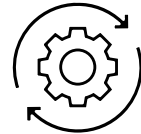
4.7. Να εξαλείψουμε τις περιττές και επιζήμιες οικονομικές δραστηριότητες

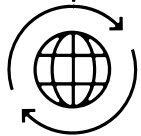
Η αποτροπή της κλιματικής καταστροφής και της συρρίκνωσης της βιοποικιλότητας απαιτεί απαραίτητα μια ραγδαία και σημαντική μείωση της τελικής κατανάλωσης ενέργειας σε παγκόσμιο επίπεδο. Αυτός ο περιορισμός είναι αναπόφευκτος. Τα πρώτα βήματα σε αυτή την κατεύθυνση περιλαμβάνουν τη δραστική μείωση της αγοραστικής

δύναμης των πλουσίων, την εγκατάλειψη της «γρήγορης μόδας», της διαφήμισης και της πολυτελούς παραγωγής/κατανάλωσης (κρουαζιέρες, θαλαμηγοί, ιδιωτικά τζετ και ελικόπτερα, διαστημικός τουρισμός, κτλ), τον περιορισμό της μαζικής παραγωγής κρέατος και γαλακτοκομικών όπως και τον τερματισμό της γρήγορης ακρήστευσης των προϊόντων, επεκτείνοντας τη διάρκεια ζωής τους και διευκολύνοντας την επισκευή τους. Οι εναέριες και θαλάσσιες μεταφορές των αγαθών πρέπει να μειωθούν δραστικά με την μετεγκατάσταση της παραγωγής και την αντικατάστασή τους από τις σιδηροδρομικές μεταφορές όπου είναι δυνατό. Σε πιο δομικό επίπεδο, ο περιορισμός στη χρήση ενέργειας είναι εφικτό να επιτευχθεί μόνο στο βαθμό που μειωθούν όσο το δυνατόν ταχύτερα οι οικονομικές δραστηριότητες που είναι περιττές ή επιζήμιες. Οι κύριοι παραγωγικοί τομείς που πρέπει να περιοριστούν είναι: η παραγωγή όπλων, οι ορυκτές πηγές ενέργειας και τα πετροχημικά, η εξορυκτική βιομηχανία, οι παραγωγή μη-βιώσιμων προϊόντων, η βιομηχανία ξυλείας και χαρτοπολτού, η παραγωγή ιδιωτικής χρήσης αυτοκινήτων, αεροπλάνων και σκαφών.

4.8. Επισιτιστική αυτάρκεια! Να απεμπλακούμε από την αγροτοβιομηχανία, τη βιομηχανική αλιεία και τη βιομηχανία κρέατος

Οι τρεις αυτοί τομείς προκαλούν σοβαρές απειλές για το κλίμα, την ανθρώπινη υγεία και την βιοποικιλότητα. Η κατάργησή τους απαιτεί τη λήψη μέτρων στο επίπεδο της παραγωγής, αλλά επίσης σημαντικές αλλαγές στο επίπεδο της κατανάλωσης (στις προηγμένες χώρες και των πλουσίων όλων των χωρών) και στη σχέση μας με τους ζώντες οργανισμούς. Χρειάζονται ενεργές πολιτικές πρόληψης για να σταματήσει η αποψίλωση των δασών και να αντικατασταθούν η αγροτοβιομηχανία, η βιομηχανική δεντροκαλλιέργεια και η μεγάλης κλίμακας αλιεία από, αντίστοιχα, την τοπική αγροτοοικολογία των μικρών παραγωγών, την οικοδοσοπονία και την μικρής κλίμακας αλιεία. Αυτές οι εναλλακτικές καταναλώνουν λιγότερη ενέργεια, απασχολούν περισσότερες-ους εργαζόμενες-ους και σέβονται πολύ περισσότερο την βιοποικιλότητα. Οι αγρότες και οι ψαράδες πρέπει να αποζημιώνονται επαρκώς από την κοινότητα, όχι μόνο για την συνεισφορά τους στην τροφή των ανθρώπων, αλλά και για την οικολογική τους συνεισφορά. Πρέπει να προστατευτούν τα δικαιώματα των πρώτων λαών, των αυτόχthonων, επί των δασών και άλλων οικοσυστημάτων. Επίσης να μειωθεί δραστικά η παγκόσμια κατανάλωση κρέατος. Οι βιομηχανίες κρέατος και γαλακτοκομικών πρέπει να καταργηθούν και στη θέση τους να προωθηθεί μια διατροφή που να βασίζεται κυρίως στην τοπική παραγωγή λαχανικών. Με τον τρόπο αυτό βάζουμε τέλος στην άθλια μεταχείριση των ζώων στη βιομηχανία κρέατος και στη βιομηχανική αλιεία. Η επισιτιστική αυτάρκεια, ακολουθώντας τις προτάσεις της Via Campesina, είναι ένας στόχος-κλειδί και απαιτεί μια ριζική αγροτική μεταρρύθμιση: η γη σ' αυτές-ούς που τη δουλεύουν και ιδιαίτερα στις γυναίκες. Απαλλοτρίωση των μεγάλων γαιοκτημόνων και της καπιταλιστικής αγροτοβιομηχανίας που παράγουν αγαθά για την παγκόσμια αγορά. Διανομή της γης στους αγρότες/ισσες και στις-στους ακτήμονες χωρίς γη (οικογένειες ή συνεταιρισμούς) για βιολογική αγροτική παραγωγή. Κατάργηση των παλαιών και νέων καλλιεργειών μεταλλαγμένων και κατάργηση των τοξικών φυτοφαρμάκων (αρχίζοντας από εκείνα που οι ιμπεριαλιστικές χώρες απαγορεύουν τη χρήση τους, αλλά επιτρέπουν την εξαγωγή τους στις κυριαρχούμενες χώρες!).

4.9. Λαϊκή πολεοδομική μεταρρύθμιση

Περισσότερο από το μισό του παγκόσμιου πληθυσμού ζει σήμερα σε διαρκώς μεγαλύτερες πόλεις. Ταυτόχρονα, περριοχές της υπαίθρου ερημώνουν πληθυσμιακά, καταστρέφονται από την αγροτοβιομηχανία και τις εξορυκτικές δραστηριότητες και στερούνται όλο και περισσότερο τις βασικές υπηρεσίες που έχουν ανάγκη. Οι κυριαρχούμενες χώρες έχουν μερικές από τις μεγαλύτερες mega-πόλεις του πλανήτη (Τζακάρτα, Μανίλα, Πόλη του Μεξικού, Βομβάη, Νέο Δελχί, Σάο Πάολο και άλλες) και έναν ολοένα αυξανόμενο αριθμό αστέγων και παραγκουπόλεων, στις οποίες εκατομμύρια άνθρωποι επιβιώνουν με μαύρη εργασία σε άθλιες συνθήκες (γύρω από το Καράτσι, το Ναϊρόμπι, τη Βαγδάτη...). Πρόκειται για μια από τις πιο φριχτές πληγές που άφησε πίσω της η καπιταλιστική ανάπτυξη και η ιμπεριαλιστική κυριαρχία. Δίπλα στην βία, οι καύσωνες κάνουν την επιβίωση στις παραγκουπόλεις και τις φτωχές συνοικίες ολοένα και πιο δύσκολη, ιδιαίτερα στα υγρά κλίματα. Η οικονομιστική εναλλακτική διεκδικεί την έναρξη ενός μεγάλου προγράμματος οικοδόμησης κοινωνικών κατοικιών που θα συνοδεύεται από μια λαϊκή πολεοδομική μεταρρύθμιση, η οποία, σχεδιασμένη σε συνεργασία με τις οργανώσεις των αστέγων, θα αλλάξει τον τρόπο οργάνωσης των μεγάλων πόλεων. Θα πρέπει να βασίζεται από τη μία σε μια εργατική νομοθεσία που προσφέρει προστασία στις εργαζόμενες και, από την άλλη, στην έλξη των ανθρώπων που θα δημιουργηθεί από την αγροτική μεταρρύθμιση, ώστε να ξεκινήσει μια κίνηση αντι-μετανάστευσης προς την υπαίθρο.

4.10. Να κοινωνικοποιήσουμε την ενέργεια και τον χρηματοπιστωτικό τομέα χωρίς αποζημίωση ή εξαγορά, για να απεμπλακούμε το συντομότερο από τα ορυκτά καύσιμα και την πυρηνική ενέργεια

Οι ενεργειακές πολυεθνικές και οι τράπεζες που τις χρηματοδοτούν θέλουν να εκμεταλλευθούν και τον τελευταίο τόνο άνθρακα, και το τελευταίο λίτρο πετρελαίου, και το τελευταίο κυβικό μέτρο αερίου. Αρχικά έκρυψαν και αρνήθηκαν τις επιπτώσεις του CO2 στην κλιματική αλλαγή. Σήμερα, για να μπορέσουν να συνεχίσουν παρόλα αυτά να εκμεταλλεύονται τους πόρους τους -και ενώ η κατακόρυφη αύξηση των τιμών τους εξασφαλίζει γιγαντιαία υπερκέρδη - υποσχονται κάθε είδους ψευτο-τεχνικές (περιβαλλοντικό ξέπλυμα (greenwashing) επιβλαβών δραστηριοτήτων, ανταλλαγές «δικαιωμάτων ρύπανσης», «αντισταθμίσεις εκπομπών», «δέσμευση και διαχωρισμός άνθρακα») και προωθούν την πυρηνική ενέργεια ως «χαμηλών εκπομπών άνθρακα». Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία: Αυτοί οι πεινασμένοι για κέρδη τομείς του κεφαλαίου σέρνουν τον πλανήτη από την κλιματική καταστροφή στην πλήρη κατάρρευση. Είναι οι ίδιες που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή των καπιταλιστικών επιθέσεων στις εργαζόμενες τάξεις. Πρέπει να κοινωνικοποιηθούν μέσω της απαλλοτρίωσης χωρίς αποζημίωση ή εξαγορά. Για να σταματήσει η κοινωνική και οικολογική καταστροφή, για να καθορίσουμε το μέλλον μας συλλογικά, δεν υπάρχει τίποτα πιο επείγον από το να συγκροτήσουμε δημόσιες υπηρεσίες ενέργειας και πίστωσης, αποκεντρωμένες και διασυνδεδεμένες, κάτω από τον δημοκρατικό έλεγχο των πληθυσμών.

4.11. Για την απελευθέρωση και την αυτοδιάθεση των λαών. Ενάντια στον πόλεμο, τον ιμπεριαλισμό και την αποικιοκρατία

Υπερασπιζόμαστε ένα διεθνιστικό πρόγραμμα βασισμένο στην κοινωνική δικαιοσύνη, για μια οικοσοσιαλιστική μετάβαση στην οποία θα ηγηθούν συλλογικές και απελευθερωτικές δυνάμεις, για την ειρήνη ανάμεσα στους λαούς και σε σύγκρουση με τις καταπιεστικές πολιτικές. Αντιπαραθετόμαστε στο NATO και σε όλους τους άλλους στρατιωτικούς συνασπισμούς που οδηγούν τον κόσμο σε νέες ενδοιμπεριαλιστικές συγκρούσεις. Αγωνιζόμαστε ενάντια στην αύξηση των στρατιωτικών προϋπολογισμών, για την κατάργηση της παραγωγής και αποθήκευσης όλων των πυρηνικών, χημικών και βιολογικών όπλων καθώς και των κυβερνο-όπλων, για το κλείσιμο όλων των ιδιωτικών εταιρειών στρατιωτικών υπηρεσιών και μισθοφόρων. Τα όπλα δεν πρέπει να είναι εμπορεύματα, η χρήση τους πρέπει να είναι κάτω από πολιτικό έλεγχο για την άμυνα και προστασία απέναντι σε επιθέσεις και εισβολές.

Ο μόνος δρόμος για την ειρήνη περνάει από τους νικηφόρους αγώνες για την αυτοδιάθεση, για το σταμάτημα της κατοχής εδαφών και των εθνοκαθάρσεων. Σαν διεθνίστριες-ές, είμαστε αλληλέγγυες-οι με τους καταπιεσμένους λαούς που αγωνίζονται για τα δικαιώματά τους, ιδιαίτερα στην Παλαιστίνη και στην Ουκρανία.

4.12. Εγγύηση απασχόλησης για όλους-ες-α με εξασφάλιση της απαραίτητης επανεκπαίδευσης σε οικολογικά βιώσιμες και κοινωνικά χρήσιμες δραστηριότητες

Οι εργαζόμενες-οι που απασχολούνται σε σπάταλες και επιβλαβείς εργασίες στους τομείς των ορυκτών καυσίμων, την αγροτοβιομηχανία, την βιομηχανική αλυσίδα και την βιομηχανία κρέατος δεν πρέπει να υποστούν τις συνέπειες της καπιταλιστικής διαχείρισης. Πρέπει να καθιερωθεί μια πράσινη εγγύηση απασχόλησης που να εξασφαλίζει τη συλλογική τους επανεκπαίδευση χωρίς απώλεια εισοδήματος σε δραστηριότητες που σχετίζονται με τον δημόσιο σχεδιασμό για την ικανοποίηση των πραγματικών αναγκών και την αποκατάσταση των οικοσυστημάτων. Αυτή η πράσινη εγγύηση απασχόλησης θα απαντήσει στους εύλογους φόβους των ενδιαφερόμενων εργαζομένων. Με αυτόν τον τρόπο, θα μπει ένα τέρμα στην κυνική εργαλειοποίηση αυτών των φόβων από τους καπιταλιστές για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων διατήρησης του παραγωγισμού/καταναλωτισμού. Απεναντίας, η πράσινη εγγύηση απασχόλησης θα ενθαρρύνει και θα δώσει κίνητρα στις εργαζόμενες-νους σε τομείς που είναι καταδικασμένοι να καταργηθούν, να εκπαιδευτούν και να κινητοποιηθούν για να αναλάβουν ενεργό ρόλο στην εκτέλεση του δημόσιου σχεδιασμού, σε διάλογο με όσους-ες-α οι υπηρεσίες απευθύνονται, και να επενδύσουν τις γνώσεις, τις ικανότητες και την εμπειρία τους σε μια ουσιαστική δραστηριότητα, που είναι χειραφετητική και πραγματικά ανθρώπινη, καθώς αφορά τις ζωές των μελλοντικών γενεών.

4.13. Να δουλεύουμε λιγότερο, να ζούμε και να δουλεύουμε καλύτερα, να ζούμε μια καλή ζωή

Η ριζική μείωση της τελικής κατανάλωσης ενέργειας μέσω της κατάργησης της περιττής και επιβλαβούς παραγωγής/κατανάλωσης θα έχει ως συνέπεια τη ριζική μείωση του χρόνου της μισθωτής κοινωνικής εργασίας. Αυτή η μείωση πρέπει να είναι συλλογική. Η καπιταλιστική σπατάλη είναι τέτοιας έκτασης, που η κατάργησή της θα επιφέρει χωρίς καμία αμφιβολία μια πραγματική ευκαιρία για μια πολύ ση-

μαντική μείωση του εβδομαδιαίου χρόνου εργασίας (στην κατεύθυνση προς την εργασία μισής εργάσιμης ημέρας) και για τη σημαντική μείωση της ηλικίας συνταξιοδότησης. Αυτή η τάση προς μείωση του χρόνου εργασίας εν μέρει θα αντισταθμισθεί από την αναγκαία μείωση των ρυθμών εργασίας, καθώς και από την αύξηση της εργασίας κοινωνικής και οικολογικής αναπαραγωγής που απαιτείται για την φροντίδα των ανθρώπων (η οποία συνεπάγεται και την κοινωνικοποίηση ενός μέρους της οικιακής εργασίας που παρέχεται δωρεάν και κατά πλειοψηφία από γυναίκες) και για την φροντίδα των οικοσυστημάτων. Ο δημοκρατικός σχεδιασμός έχει ουσιαστικό ρόλο στο να συναρθρωθούν σε βάθος χρόνου αυτές οι διαφορετικές κατευθύνσεις. Η οικοσοσιαλιστική ρήξη με την καπιταλιστική ανάπτυξη θα σημάνει απαραίτητα έναν διπλό μετασχηματισμό της εργασίας. Ποσοτικά, θα δουλεύουμε πολύ λιγότερο. Ποιοτικά, θα δημιουργήσει τις συνθήκες ώστε η εργασία να μετατραπεί σε δραστηριότητα που βρίσκεται εντός μιας καλής ζωής –μια συνειδητή διαμεσολάβηση μεταξύ των ανθρώπων (επομένως και μεταξύ ανδρών και γυναικών) και μεταξύ ανθρώπων και υπόλοιπης φύσης. Αυτός ο βαθύς μετασχηματισμός της εργασίας και της ζωής θα αντισταθμίσει με το παραπάνω τις αλλαγές στην κατανάλωση που θα θίξουν τα καλύτερα αμειβόμενα στρώματα της εργατικής τάξης κυρίως στις ανεπτυγμένες χώρες.

4.14. Εγγύηση του δικαιώματος των γυναικών στα σώματά τους

Η ανθρωπότητα δεν θα μπορέσει να διαχειριστεί συνειδητά τη σχέση της με την υπόλοιπη φύση όσο δεν διαχειρίζεται συνειδητά τη σχέση της με τον εαυτό της, δηλαδή την ίδια τη βιολογική αναπαραγωγή της που περνάει μέσα από τα σώματα των γυναικών. Δεν είναι τυχαίο που οι πατριαρχικές επιθέσεις κατά των δικαιωμάτων των γυναικών εντείνονται παντού. Οι επιθέσεις αυτές είναι αναπόσπαστο τμήμα πολιτικών σχεδίων που επιδιώκουν να ενισχύσουν και να επιβάλουν ισχυρές εξουσίες και να τις θέσουν στην υπηρεσία των πλουσίων και των καπιταλιστών. Τις περισσότερες φορές γίνονται στο όνομα της αντιδραστικής ιδεολογίας κατά των εκτρώσεων της λεγόμενης «προστασίας της ζωής», η οποία, παρεμπιπτόντως, αρνείται τον ανθρωπογενή χαρακτήρα της κλιματικής αλλαγής. Όμως δίπλα σε αυτές τις σκοτεινές δυνάμεις τοποθετούνται επίσης και τεχνοκρατικά ρεύματα που επιρρίπτουν την ευθύνη για την οικολογική κρίση στον «υπερπληθυσμό» και έτσι προσπαθούν να επιβάλλουν αυταρχικές πολιτικές ελέγχου των γεννήσεων.

Απέναντι σε αυτά τα δύο είδη απειλών, εμείς υποστηρίζουμε ότι στο όνομα καμίας ηθικής, καμίας ανώτερης λογικής, ακόμη και οικολογικής, δεν μπορούν να στερηθούν οι γυναίκες το στοιχειώδες δικαίωμά τους να ελέγχουν την ίδια τους την γονιμότητα. Η άρνηση αυτού του δικαιώματος είναι συνυφασμένη με όλους τους άλλους μηχανισμούς κυριαρχίας, συμπεριλαμβανομένης και της «ανθρώπινης κυριαρχίας» πάνω στην υπόλοιπη φύση, προς όφελος της πατριαρχίας και της τρέχουσας καπιταλιστικής της μορφής. Η ανθρώπινη χειραφέτηση προϋποθέτει την χειραφέτηση των γυναικών. Αυτό συνεπάγεται κατά προτεραιότητα ότι οι γυναίκες πρέπει να έχουν ελεύθερη πρόσβαση στην αντισύλληψη, στην έκτρωση, στη γνώση σχετικά με αυτές και στην αναπαραγωγική φροντίδα γενικότερα.

4.15. Η γνώση είναι κοινό αγαθό. Μεταρρύθμιση του συστήματος εκπαίδευσης και έρευνας

Η γνώση είναι ένα κοινό αγαθό της ανθρωπότητας. Για την εφαρμογή ενός επείγοντος οικοσοσιαλιστικού προγράμματος είναι επιτακτική η ανάγκη μιας απο-αποικιακρατικοποιημένης και απο-καπιταλιστικοποιημένης γνώσης, που θα εκφράζεται μέσα από πολλές και ικανές εκπαιδευτικούς και ερευνητριες-ές σε όλους τους τομείς.

- Μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος, επέκταση των δημόσιων σχολείων και πανεπιστημίων, κατάργηση των διακρίσεων στην εκπαίδευση, των οποίων θύματα είναι κυρίως τα κορίτσια σε πολλές χώρες.

- Αναγνώριση και ενσωμάτωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων των αυτόχthonων.

- Μεταρρύθμιση σε βάθος της έρευνας ώστε να σταματήσει η υποταγή της στο κεφάλαιο. Επαναπροσανατολισμός της έρευνας στην αποκατάσταση των οικοσυστημάτων και την ικανοποίηση των αναγκών των λαϊκών τάξεων, με τον τρόπο που θα καθορισθεί μετά από διαβούλευση με αυτές.

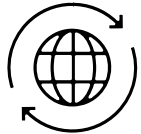
4.16. Κάτω τα χέρια από τα δημοκρατικά δικαιώματα! Λαϊκός έλεγχος και αυτοοργάνωση των αγώνων

Η άρχουσα τάξη, ανίκανη να σταματήσει την οικολογική καταστροφή που δημιουργήσε, σκληραίνει το καθεστώς της, ποινικοποιεί την αντίσταση και κατασκευάζει αποδιοπομπαίους τράγους. Η πολιτική της ανοίγει το δρόμο σε έναν μη-δενιστικό, εθνικιστικό, ρατσιστικό και ανδροκρατικό νεοφασισμό. Απέναντι στην αστική τάξη που έχει βγάλει τη μάσκα της, ο οικοσοσιαλισμός υψώνει τη σημαία της διεύρυνσης των δικαιωμάτων και των ελευθεριών: δικαίωμα του συνέρχεσθαι και συνεταιρίζεσθαι, της διαδήλωσης, της απεργίας, δικαίωμα σε ελεύθερη εκλογή κοινοβουλευτικών σωμάτων σε πολυκομματικό πλαίσιο, απαγόρευση της ιδιωτικής χρηματοδότησης των πολιτικών κομμάτων, νομοθετική κατοχύρωση των δημοψηφισμάτων λαϊκής πρωτοβουλίας, κατάργηση των μη δημοκρατικών θεσμών (αυτόνομη Κεντρική Τράπεζα), απαγόρευση της ιδιοκτησίας από ιδιώτες των βασικών μέσων επικοινωνίας, κατάργηση της λογοκρισίας, αγώνας ενάντια στη διαφθορά, διάλυση των πολιτοφυλακών στην υπηρεσία των κυβερνήσεων, σεβασμός των δικαιωμάτων και των περιοχών των ιθαγενικών κοινοτήτων και των άλλων καταπιεσμένων λαών, κλπ. Ο οικοσοσιαλισμός είναι μια κοινωνική εναλλακτική που απαιτεί την πιο πλατιά δημοκρατία. Προετοιμάζεται στο σήμερα μέσα από τη δημοκρατική αυτοοργάνωση των λαϊκών αγώνων και τη διεκδίκηση της διαφάνειας και του εργατικού ελέγχου με δικαίωμα βέτο σε όλα τα επίπεδα.

4.17. Να προετοιμάσουμε μια πολιτιστική επανάσταση βασισμένη στον σεβασμό με φροντίδα για τα έμβια όντα και την «αγάπη για τη Μητέρα Γη»

Μια ριζική ρήξη με την ιδεολογία της ανθρωπίνης κυριαρχίας επί της φύσης είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη μιας οικολογικής και φεμινιστικής -οικοφεμινιστικής- κουλτούρας «φροντίδας» για τους ανθρώπους και το περιβάλλον. Η υπεράσπιση της βιοποικιλότητας, ιδιαίτερα, δεν μπορεί να βασίζεται μόνο στη λογική (στο ανθρώπινο συμφέρον, ακόμα και με την καλή έννοια): απαιτεί εξίσου ενσυναίσθηση, σεβασμό, σύννεση και το είδος της οικουμενικής αντίληψης που οι πρώτοι λαοί συνοψίζουν με τη φράση «αγάπη για τη Μητέρα Γη». Η διατήρηση αυτής της οικουμενικής αντίληψης ή η επανάκτησή της –μέσα από τους αγώνες,

την καλλιτεχνική δημιουργία, τη μόρφωση και τις εναλλακτικές στην παραγωγή/κατανάλωση— αποτελεί μια μείζονα ιδεολογική πρόκληση για τον οικοσοσιαλιστικό αγώνα. Η δυτική νεωτερικότητα έχει συστηματοποιήσει την ιδέα ότι τα ανθρώπινα όντα είναι θεϊκά δημιουργήματα, των οποίων η αποστολή είναι να κυριεύσουν τη φύση και να θέσουν στην υπηρεσία τους άλλα ζώα, υποβιβάζοντάς τα στην τάξη των μηχανών. Όμως αυτή η μη υλιστική αντίληψη, που συνδέεται στενά με την αποικιακή και πατριαρχική κυριαρχία, έχει σήμερα πλήρως απορριφθεί από την επιστημονική γνώση. Είμαστε μέρος της ζωντανής Γης, είμαστε επίσης ζώα και η ανθρώπινη ζωή δεν θα ήταν δυνατή χωρίς την παρουσία των φυτών, των άλλων ζώων, του γενικότερου δικτύου ζωής σε αυτόν τον πλανήτη.

4.18. Αυτοδιαχειριζόμενος οικοσοσιαλιστικός προγραμματισμός

Η οικοσοσιαλιστική μετάβαση χρειάζεται προγραμματισμό. Ιδιαίτερα ο μετασχηματισμός του ενεργειακού συστήματος (η έξοδος από την πυρηνική ενέργεια και τα ορυκτά καύσιμα, η εξοικονόμηση ενέργειας και η ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας) πρέπει να γίνει αντικείμενο σχεδιασμού. Αντίθετα από ό,τι λέγεται συνήθως, ο προγραμματισμός δεν βρίσκεται σε αντίφαση με τη δημοκρατία και την αυτοδιαχείριση. Η καταστροφική κληρονομιά των χωρών του λεγόμενου «υπαρκτού σοσιαλισμού» δείχνει αντίθετα ότι η αυτοδιαχείριση είναι ασυμβίβαστη με έναν προγραμματισμό αυταρχικό, γραφειοκρατικό και που επιβάλλεται από τα πάνω περιφρονώντας κάθε δημοκρατία. Τί σημαίνει αυτοδιαχειριζόμενος οικοσοσιαλιστικός προγραμματισμός; Σημαίνει συγκεκριμένα ότι το σύνολο της κοινωνίας θα είναι ελεύθερο να επιλέξει δημοκρατικά τις προτεραιότητες στην παραγωγή και το επίπεδο των μέσων που θα αφιερωθούν στην παιδεία, την υγεία και τον πολιτισμό. Μακριά από το να είναι καθαυτός «δεσποτικός», ο αυτοδιαχειριζόμενος οικοσοσιαλιστικός προγραμματισμός αποτελεί άσκηση της ελευθερίας λήψης αποφάσεων από το σύνολο της κοινωνίας, σε όλα τα επίπεδα, από το τοπικό μέχρι το παγκόσμιο. Μια άσκηση αναγκαία για να απελευθερωθούμε από τους «νόμους της οικονομίας» και το νόμο του «σιδερένιου κλουβιού» της γραφειοκρατίας, που είναι αλλοτριωτικοί και πραγματοποιημένοι μέσα στις καπιταλιστικές και γραφειοκρατικές δομές. Ο αυτοδιαχειριζόμενος προγραμματισμός σε συνδυασμό με τη μείωση του χρόνου εργασίας συνιστά μια αξιόλογη πρόοδο της ανθρωπότητας προς αυτό που ο Μαρξ αποκάλεσε «το βασίλειο της ελευθερίας». Η αύξηση του ελεύθερου χρόνου αποτελεί ουσιαστικό όρο συμμετοχής των εργαζομένων στη δημοκρατική συζήτηση και την αυτοδιαχείριση της οικονομίας και της κοινωνίας. Ο δημοκρατικός οικοσοσιαλιστικός προγραμματισμός αφορά κυρίως τις σημαντικές οικονομικές επιλογές, δεν αφορά τοπικά εστιατόρια, μπακάλικα, φουρνάρικα, μικρομάγαζα και βιοτεχνικές επιχειρήσεις. Είναι επίσης αναγκαίο να υπογραμμισθεί ότι ο οικοσοσιαλιστικός προγραμματισμός δεν βρίσκεται σε αντίφαση με την αυτοδιαχείριση των εργαζομένων στους χώρους εργασίας. Αντίθετα, αυτοδιαχείριση σημαίνει δημοκρατικό έλεγχο του προγραμματισμού σε όλα τα επίπεδα — τοπικό, περιφερειακό, εθνικό, διεθνειακό και παγκόσμιο — επειδή τα οικολογικά ζητήματα όπως η κλιματική αλλαγή είναι παγκόσμια και δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν παρά μόνο σε αυτό το επίπεδο. Ο δημοκρατικός οικοσοσιαλιστικός προγραμματισμός αντιτάσσεται σε εκείνο που συνήθως περιγράφεται ως «κεντρικός

προγραμματισμός» γιατί οι αποφάσεις δεν παίρνονται από ένα «κέντρο» αλλά καθορίζονται δημοκρατικά από τους ενδιαφερόμενους πληθυσμούς, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας: η ευθύνη της δημόσιας δράσης, όταν αυτή απαιτείται, πρέπει να ανατίθεται στη μικρότερη δυνατή συλλογικότητα που μπορεί να επιλύσει η ίδια το πρόβλημα.

5 Παγκόσμια αποανάπτυξη στο πλαίσιο της άνισης και συνδυασμένης ανάπτυξης

5.1 Δεν μπορεί να υπάρξει εθνική λύση, μια δίκαιη οικοσοσιαλιστική εναλλακτική μπορεί να ξεκινήσει σε μια χώρα, αλλά η πλήρης εφαρμογή της απαιτεί την κατάργηση του καπιταλισμού σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι εκμεταλλεόμενες-οι χρειάζονται λοιπόν από σήμερα μια συνεκτική αντικαπιταλιστική, αντιιμπεριαλιστική, αντιρατσιστική και διεθνιστική στρατηγική που θα αποβλέπει σε μια παγκόσμια διέξοδο. Η στρατηγική αυτή θα πρέπει να συναρθρώνει τους αγώνες που γίνονται σε πολύ διαφορετικά πλαίσια. Αυτό σημαίνει ότι οι βασικές γραμμές ενός οικοσοσιαλιστικού προγράμματος ρήξης με την καπιταλιστική ανάπτυξη έχουν μια καθολικότητα, αλλά εφαρμόζονται με διαφορετικό τρόπο σε διαφορετικές χώρες. Ορισμένες διεδικήσεις είναι σημαντικότερες σε κάποιες από ό,τι σε άλλες, ανάλογα με τη θέση τους στο πλαίσιο της άνισης και συνδυασμένης ανάπτυξης του καπιταλισμού υπό την ιμπεριαλιστική κυριαρχία.

5.2 Μετά από αιώνες δουλείας και αποικιακής λεηλασίας, οι πληθυσμοί των λεγόμενων «αναπτυσσόμενων» χωρών είναι θύματα μιας νέας τερατώδους αδικίας. Ενώ η ευθύνη των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών για τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου είναι μικρή, σχεδόν μηδενική για τις φτωχότερες χώρες, η κλιματική μεταβολή που έχει προκληθεί στα διακόσια χρόνια ιμπεριαλιστικής καπιταλιστικής ανάπτυξης τις έχει φέρει στην πρώτη γραμμή των χωρών που πλήττονται ολοένα και σκληρότερα από τις καταστροφές.

5.3 Η Αφρική, η Λατινική Αμερική, η Νότια και Νότιο-Ανατολική Ασία και ο Ειρηνικός συγκεντρώνουν τη μεγάλη πλειοψηφία των 3,5 δισεκατομμυρίων γυναικών, αντρών και παιδιών των οποίων οι συνθήκες ζωής, ακόμα και η ύπαρξή τους η ίδια, έχουν ήδη επηρεαστεί βάνουσα από τις συνέπειες της υπερθέρμανσης του πλανήτη. Η κατάσταση εκεί είναι ήδη κρίσιμη και επιδεινώνεται ραγδαία. Όσο περισσότερο ανεβαίνουν οι θερμοκρασίες, τόσο λιγότερο μπορούν οι κοινωνίες να προσαρμοστούν στις επιπτώσεις της υπερθέρμανσης του πλανήτη. Ξηρασίες, πλημμύρες, τυφώνες, θανάσιμοι καύσωνες και καταστροφές στα οικοσυστήματα απειλούν ολοένα και περισσότερο την επιβίωση εκατομμυρίων ανθρώπων, τη δυνατότητα τους να εργαστούν και τα βασικά τους δικαιώματα, σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο επίπεδο.

5.4 Η πλειοψηφία στον πλανήτη, οι λαοί των κυριαρχούμενων χωρών έχουν το θεμελιώδες δικαίωμα πρόσβασης σε αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης. Οι ιμπεριαλιστικές κυβερνήσεις, οι διεθνείς οργανισμοί και οι ίδιες οι κυβερνήσεις του Παγκόσμιου Νότου ισχυρίζονται ότι η καπιταλιστική ανάπτυξη θα επιτρέψει στους ανθρώπους στο Νότο να καλύψουν την απόσταση και να «φτάσουν» το επίπεδο ζωής των προηγμένων καπιταλιστικών χωρών («catch-up»). Το μόνο που χρειάζονται είναι η «good governance» για να

«προσαρμοστούν» οι κοινωνίες στις ανάγκες της παγκόσμιας αγοράς. Η λογική αυτή είναι αδιέξοδη, όπως δείχνει το γεγονός ότι οι ανισότητες εξακολουθούν να αυξάνονται (ανάμεσα στις χώρες και, όλο και περισσότερο, στο εσωτερικό των χωρών), ενώ το «ισοζύγιο άνθρακα» συμβατό με το στόχο του +1.5°C μειώνεται ταχύτατα.

5.5 Στην πραγματικότητα, το ιμπεριαλιστικό μοντέλο ανάπτυξης διατηρεί τις κυριαρχούμενες χώρες σε μια νεοαποικιακή κατάσταση υποταγής σε μια θέση προμηθευτή πρώτων υλών και φτηνής εργατικής δύναμης, παραγωγού αγροτικών και ζωικών προϊόντων για εξαγωγή, χώρου απόθεσης αποβλήτων —και ακόμη παρόχου «δεξαμενών απορρόφησης διοξειδίου του άνθρακα» που ιδιοποιούνται προς όφελος τους οι καπιταλιστές— αλλά και στη θέση του βασικού θύματος της οικολογικής κρίσης. Σε αυτά προστίθενται πλέον οι σκανδαλώδεις πολιτικές των ανεπτυγμένων χωρών που πληρώνουν τις κυριαρχούμενες χώρες για να αναλάβουν ρόλο συνριοφύλακα κατά των μεταναστών. Οι διεφθαρμένες τοπικές «ελίτ» έχουν κεντρική ευθύνη. Αντί να προωθήσουν μια εναλλακτική ανάπτυξη, βασισμένη σε διαφορετικές κοινωνικές αξίες, μπαίνουν στην υπηρεσία του ιμπεριαλισμού.

5.6 Η ιδέα του «catch-up», δηλαδή να φτάσει ο Νότος το Βορρά, δεν είναι παρά μια χίμαιρα, ένα προπέτασμα καπνού για να συγκαλυφθεί η συνέχιση της καπιταλιστικής και ιμπεριαλιστικής εκμετάλλευσης διευρύνει τις ανισότητες. Με την αύξηση των οικολογικών καταστροφών, αυτή η ιδέα χάνει αντικειμενικά κάθε αξιοπιστία.

5.7 Ο πολυπολικός κόσμος των BRICS δεν αποτελεί μια εναλλακτική επιλογή στον ιμπεριαλισμό, όπως δείχνουν η πολιτική της Ρωσίας και της Κίνας, των δύο σημαντικότερων ηγετών αυτής της γεωστρατηγικής συμμαχίας. Οι αυταρχικοί ηγέτες τους δεν αντιτίθενται στις ιμπεριαλιστικές και καταπιεστικές πρακτικές του «κλασσικού» δυτικού ιμπεριαλισμού, θέλουν απλώς το δικαίωμα να κάνουν τα ίδια. Επίσης, εκείνο που αρνούνται δεν είναι η ύπαρξη χάσματος μεταξύ δικαιωμάτων και εφαρμογής τους στις πρακτικές των Δυτικών κοινωνιών, αλλά τα δικαιώματα τα ίδια (των εργαζομένων, των γυναικών, των LGBTQ+ κλπ.) Ο Πούτιν επιθυμεί να ξανσοικοδομήσει μια ιμπεριαλιστική αυτοκρατορία με τη βία και τον καταναγκασμό. Επωφελούμενος από τα τεράστια αποθέματα σε ορυκτά καύσιμα, προσπαθεί να συμμαχήσει με τις πετρελαϊκές μοναρχίες και με άλλες δικτατορίες, καθώς και με ισχυρά συμφέροντα της ενεργειακής βιομηχανίας και του εγκλήματος, για να παρατείνει όσο γίνεται περισσότερο την εκμετάλλευση των ορυκτών καυσίμων. Το κινέζικο Κομμουνιστικό Κόμμα ισχυρίζεται ότι δείχνει στις χώρες του Νότου ότι μπορούν να ξεφύγουν από την κυριαρχία και να αναπτυχθούν εντασσόμενες στους Νέους Δρόμους του Μεταξίου, ωστόσο το σχέδιό του ΚΚΚ προς μια παγκόσμια καπιταλιστική ηγεμονία είναι βασικός παράγοντας που εντείνει την οικολογική καταστροφή και τη συσσώρευση μέσω υπαρπαγής.

5.8 Δεν είναι η ώρα για «catch-up» αλλά για πλανητική αναδιανομή. Η μεγάλη μάχη των εργαζομένων, των γυναικών, των νέων, των εθνικών μειονοτήτων στο «Βορρά» και στις κυριαρχούμενες χώρες είναι θύματα της κλιματικής αλλαγής. Η επιστημονική ανάλυση των πολιτικών για το κλίμα προβλέπει ότι μέχρι το 2030 το 1% των πιο πλούσιων θα συνεχίσει να αυξάνει τις εκπομπές του σε διοξείδιο του άνθρακα, το 50% των πιο φτωχών θα αυξήσει κατά λίγο τις

εκπομπές του οι οποίες θα παραμείνουν όμως πολύ κάτω από το επίπεδο των ατομικών εκπομπών που εξασφαλίζουν τον στόχο του +1.5°C, ενώ το ενδιαμέσο 40% θα υποστεί τη μεγαλύτερη μείωση των εκπομπών του (με την αναλογικά μεγαλύτερη πίεση να δέχονται τα χαμηλά εισοδήματα των πλούσιων χωρών). Από αυτά τα δεδομένα οφείλει να ξεκινήσει ενός παγκόσμιος αγώνας για τη δικαιοσύνη και την ισότητα. Ο ισχνός προϋπολογισμός άνθρακα συμβατός με τον στόχο του +1.5°C που παραμένει ακόμα διαθέσιμος μπορεί και πρέπει να κατανεμηθεί σύμφωνα με τις ιστορικές ευθύνες και δυνατότητες, όχι μόνο ανάμεσα στις χώρες αλλά περισσότερο ανάμεσα στις κοινωνικές τάξεις. Οι ορυκτοί πόροι και ο πλούτος της βιοποικιλότητας πρέπει να χρησιμοποιούνται με φροντίδα, σύμφωνα με τις πραγματικές ανάγκες όλων.

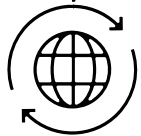
5.9 Οι καπιταλιστές των ιμπεριαλιστικών χωρών είναι ξεκάθαρα οι κύριοι υπεύθυνοι της οικολογικής κρίσης και πρέπει να πληρώσουν τις συνέπειες. Αυτό ισχύει και για χώρες όπως οι «πετρελαϊκές μοναρχίες», η Ρωσία και η Κίνα, αν και η ιστορική τους ευθύνη δεν είναι η ίδια. Οι βιομηχανικές χώρες του «Βορρά» - Ευρώπη, Βόρεια Αμερική, Αυστραλία, Ιαπωνία — πρέπει να κάνουν τις μεγαλύτερες προσπάθειες με όρους γρήγορης αποανάπτυξης της παραγωγής περιττών και/ή επιβλαβών προϊόντων. Έχουν επίσης την ευθύνη να επιτρέψουν στις κυριαρχούμενες χώρες την πρόσβαση σε εναλλακτικές τεχνολογίες, καθώς και να χρηματοδοτήσουν την οικολογική μετάβαση και μια πραγματική αποκατάσταση των απωλειών και των βλαβών που έχουν προκληθεί. Επίσης πρέπει να καταργηθούν οι παντέντες για να υπάρξει ελεύθερη πρόσβαση στους λαούς του Νότου σε τεχνολογίες που μπορούν να ικανοποιήσουν τις πραγματικές τους ανάγκες χωρίς να αυξήσουν την κατανάλωση ορυκτών καυσίμων.

5.10 Ένα δολάριο που ξοδεύεται για τις ανάγκες του 1% των πιο πλούσιων δημιουργεί τριάντα φορές περισσότερες εκπομπές CO2 από ένα δολάριο που ξοδεύεται για τις κοινωνικές ανάγκες του 50% των πιο φτωχών του παγκόσμιου πληθυσμού. Πολλές επιστημονικές έρευνες δείχνουν ότι η κάλυψη των βασικών αναγκών των λαϊκών τάξεων, τόσο στις κυριαρχούμενες όσο και στις λεγόμενες «ανεπτυγμένες» χώρες, δεν θα είχε παρά ένα μικρό αποτύπωμα σε άνθρακα. Η ριζική μείωση του αποτυπώματος άνθρακα του 1% των πιο πλούσιων —τόσο στο Βορρά όπως και στο Νότο— και η προώθηση της αυτάρκειας για όλους-ες-α θα κάλυπτε κατά πολύ την επιβάρυνση από την ικανοποίηση των λαϊκών αναγκών.

5.11 Για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες τους, οι πληθυσμοί των κυριαρχούμενων χωρών χρειάζονται ένα μοντέλο ανάπτυξης ριζικά αντίθετο με το ιμπεριαλιστικό και παραγωγιστικό μοντέλο. Ένα μοντέλο που θα δίνει προτεραιότητα στις δημόσιες υπηρεσίες (υγεία, εκπαίδευση, κατοικία, μεταφορές, αποχετευτικό σύστημα, ηλεκτρισμός, πόσιμο νερό) για τη μεγάλη μάζα του πληθυσμού, αντί στην παραγωγή για την παγκόσμια αγορά. Ένα αντικαπιταλιστικό και αντιιμπεριαλιστικό μοντέλο, που θα απαλλοτριώσει τα μονοπώλια του χρηματοπιστωτικού τομέα, του εξορυκτικού και του ενεργειακού τομέα και της αγροτοβιομηχανίας και θα τα κοινωνικοποιεί βάζοντάς τα κάτω από δημοκρατικό έλεγχο.

5.12 Στις φτωχότερες χώρες, η ανάγκη να ικανοποιηθούν οι ανάγκες του πληθυσμού απαιτεί για μια ορισμένη περίοδο την αύξηση της υλικής παραγωγής και της κατανάλωσης

ενέργειας. Στο πλαίσιο του εναλλακτικού αναπτυξιακού μοντέλου και των άλλων διεθνών ανταλλαγών, η συμβολή αυτών των χωρών στην παγκόσμια οικοσοσιαλιστική ανάπτυξη και στη διατήρηση των οικολογικών ισορροπιών συνίσταται:

- στην επιβολή στις ιμπεριαλιστικές χώρες μιας δίκαιης υποχρέωσης αποζημιώσεων,
- στο σταμάτημα της επιδεικτικής κατανάλωσης της παρασιτικής ελίτ,
- στην ενεργή αντίθεση στα μεγάλα οικοκτόνα έργα, τα mega-projects, που προωθούνται από νεοφιλελεύθερες καπιταλιστικές πολιτικές, όπως οι γιγαντιαίοι αγωγοί, τα φαραωνικά ορυχεία, τα νέα αεροδρόμια, οι υποθαλάσσιες πετρελαιοπηγές, τα μεγάλα υδροηλεκτρικά φράγματα και οι τεράστιες τουριστικές υποδομές που απαλλοτριώνουν τη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά σε όφελος των πλουσίων,
- στην προώθηση μιας οικολογικής αγροτικής μεταρρύθμισης ενάντια στην αγρο-βιομηχανική καλλιέργεια,
- στην αποτροπή της καταστροφής των μεγα-οικοσυστημάτων από την εκτροπή ζώων, την καλλιέργεια φοινέλλαιου και γενικά από την αγροτοβιομηχανία και την εξορυκτική βιομηχανία, καθώς και τις «δασικές αποζημιώσεις» (σχέδια REDD και REDD+) και τις «συμφωνίες αλιείας» που προσφέρουν τις αλιευτικές πηγές στις πολυεθνικές της βιομηχανικής αλιείας κλπ.

Οι λαϊκές τάξεις των κυριαρχούμενων χωρών μπορούν με τους αγώνες τους να εμπλέξουν και να κινητοποιήσουν όλες-ους-α τις εκμεταλλεζόμενες-ους-α του κόσμου σε αυτή την κατεύθυνση, τη μόνη συμβατή τόσο με τα ανθρώπινα δικαιώματα όσο και με τα όρια της γης.

6 Ενάντια στο ρεύμα, να συγκλίνουμε τους αγώνες για τη ρήξη με τον καπιταλιστικό παραγωγισμό. Να καταλάβουμε την διακυβέρνηση, να ξεκινήσουμε την αυτοενέργεια, της αυτοοργάνωσης, του ελέγχου από τα κάτω, της πιο ευρείας δημοκρατίας

6.1 Η οικονομία, το κράτος και οι πολιτικές της αστικής τάξης και των διεθνών της σχέσεων επηρεάζονται βαθιά από το οικολογικό-κοινωνικό αδιέξοδο στο οποίο έχουν βυθίσει την κοινωνία η καπιταλιστική συσσώρευση και η ιμπεριαλιστική λεηλασία. Σε ολόκληρο τον κόσμο, οι εκμεταλλεζόμενες-οι και οι καταπιεσμένες-οι βυθίζονται στην απελπισία.

6.2 Παρόλα αυτά, κινήματα αντίστασης γεννιούνται και αναπτύσσονται ενάντια στο ρεύμα. Ακόμα και σε πολύ δύσκολες συνθήκες, άνθρωποι υπερασπίζονται τα δικαιώματά τους, κοινωνικά, δημοκρατικά, αντιιμπεριαλιστικά, οικολογικά, φεμινιστικά, ΛΟΑΤΚΙ+, τα δικαιώματα των ιθαγενών και των ακτημόνων. Έχουν καταφέρει σημαντικές νίκες: η νίκη των Ινδών χωρικών έναντι της κυβέρνησης Μόντι, η νίκη των αγωνιστών στη γαλλική ZAD κατά του αεροδρομίου της Notre-Dame-des-Landes, η νίκη των γυναικών για το δικαίωμα στην έκτρωση στη Αργεντινή, η νίκη των Σιού στις ΗΠΑ έναντι στον γιγαντιαίο πετρελαιοαγωγό... Ωστόσο, ο

εχθρός έχει περάσει στην επίθεση και πολλοί αγώνες ηττώνται. Το καθήκον μας, ως ακτιβίστριες-ές της 4ης Διεθνούς, είναι να συμβάλλουμε στην οργάνωση και επέκταση των αγώνων, θέτοντας στην πράξη την οικοσοσιαλιστική και διεθνιστική μας προοπτική.

6.3 Ο παραγωγισμός των ηγεμονικών δυνάμεων της αριστεράς, των κομμάτων και των εργατικών σωματείων, δημιουργεί ένα σοβαρό εμπόδιο στην πορεία για μια οικοσοσιαλιστική απάντηση που να αντιστοιχεί στην αντικειμενική κατάσταση που βρισκόμαστε. Οι περισσότερες ηγεσίες έχουν εγκαταλείψει κάθε αντικαπιταλιστική προοπτική. Η σοσιαλδημοκρατία και όλες οι άλλες παραλλαγές του ρεφορμισμού έχουν γίνει σοσιαφιλελεύθερες. Μόνη φιλοδοξία τους είναι να επιφέρουν κάποιες κοινωνικές διορθώσεις στην αγορά, εντός των ορίων του νεοφιλελεύθερου πλαισίου. Οι περισσότερες ηγεσίες των μεγάλων συνδικαλιστικών οργανώσεων συμπορεύονται με τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές έχοντας την ψευδαίσθηση ότι η καπιταλιστική ανάπτυξη θα βελτιώσει την απασχόληση, τους μισθούς και την κοινωνική προστασία. Αντί να οργανώνουν και να συμβάλλουν στην συνειδητοποίηση του οικο-κοινωνικού αδιεξόδου, οι πολιτικές αυτές ταξικής συνεργασίας το βαθαίνουν και συγκαλύπτουν την σοβαρότητά του.

6.4 Ευτυχώς, κάποιες πολιτικές δυνάμεις και συνδικαλιστικά ρεύματα, κυρίως στην Ευρώπη, τις ΗΠΑ και τη Λατινική Αμερική, αρχίζουν να αποστασιοποιούνται από τον παραγωγισμό και τον νεοφιλελευθερισμό. Σε ορισμένα εργατικά σωματεία, ακτιβίστριες-ές που αντιλαμβάνονται τις οικολογικές προκλήσεις έχουν προωθήσει την έννοια της «δίκαιης μετάβασης». Όμως, οι ηγεσίες της σοσιαλδημοκρατίας και της Διεθνούς Συνδικαλιστικής Συνομοσπονδίας (ITUC) την έχουν διαστρέψει προς την στήριξη του παραγωγισμού και της επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας. Η κυρίαρχη τάξη είναι αυθεντία στη χειραγώγηση. Με αυτόν τον τρόπο, η έννοια της «δίκαιης μετάβασης» μαζί με αυτήν της «βιώσιμης ανάπτυξης» εντάχθηκαν στο λεξιλόγιο των κυβερνήσεων που ποδοπατούν τη δικαιοσύνη και οργανώνουν τη μη βιωσιμότητα.

6.5 Στις «προηγμένες» καπιταλιστικές χώρες, οι παραδοσιακές πολιτικές δυνάμεις έχουν ενισχύσει τις τάξεις τους εντάσσοντας τα κόμματα των Πρασίνων. Χρειάστηκαν τέσσερις δεκαετίες ώσπου η μεγάλη πλειοψηφία αυτών των κομμάτων να εισέλθει στο στρώμα των πολιτικών διαχειριστών του καπιταλισμού. Ο πραγματισμός τους, που βασίζεται στην ατομική ευθύνη των καταναλωτών, επεκτείνεται στην κοινωνία των πολιτών μέσω πολλών περιβαλλοντικών οργανώσεων. Αυτό επέτρεψε στην σοσιαλδημοκρατία και στις παραδοσιακές συνδικαλιστικές ηγεσίες να μεταμφιέσουν την πολιτική της ταξικής συνεργασίας σε υπεράσπιση του «μικρότερου κακού για την κοινωνία», στη μορφή των οικολογικών φόρων και άλλων δήθεν «ρεαλιστικών» λύσεων μιας οικολογίας που δεν είναι «ούτε αριστερή ούτε δεξιά».

6.6 Σε άλλα μέρη του κόσμου, αν και ακόμη μειοψηφικά, ο οικοσοσιαλισμός αρχίζει να επηρεάζει τα κοινωνικά κινήματα και την ριζοσπαστική αριστερά. Κάποιες σημαντικές τοπικές εμπειρίες –Μιντανάο, Ροζάβα, Τσιάπας, ανάμεσα σε άλλες– έχουν συγγένεια με την οικοσοσιαλιστική προοπτική. Εντούτοις, για τους περισσότερους ανθρώπους η καπιταλιστική ανάπτυξη εξακολουθεί εσφαλμένα να εμφανίζεται ως ο μόνος τρόπος για να βελτιωθούν οι κοινωνικές συνθήκες.

6.7 Εξαιτίας του βάθους της κρίσης της σύγχυσης που επιφέρει, εμφανίζεται ένας πραγματικός κίνδυνος ισχυροποίησης της τάσης μέσα στις εργατικές τάξεις υπέρ της θυσίας των οικολογικών στόχων στο βωμό της ανάπτυξης που θα οδηγούσε στη δημιουργία θέσεων εργασίας και αύξηση του εισοδήματος. Αυτή η τάση το μόνο που θα κατάφερνε είναι να επιταχύνει την καταστροφή, της οποίας οι εργατικές τάξεις οι ίδιες είναι ήδη τα πρώτα θύματα, καθώς και να βαθύνει την απώλεια νομιμοποίησης που αντιμετωπίζουν τα εργατικά συνδικάτα. Επιπλέον, θα δημιουργούσε γόνιμο έδαφος για νεοφασιστικές απόπειρες περιβαλλοντικού ξεπλύματος, να φορεθεί οικολογικός μανδύας στα ρατσιστικά, αποικιοκρατικά και γενοκτονικά τους σχέδια. Οι μετανάστριες-ες που εγκαταλείπουν τις περιβαλλοντικά κατεστραμμένες περιοχές τους είναι οι κύριοι στόχοι αυτών των εκστρατειών μίσους.

6.8 Το σοσιαλιστικό σχέδιο είναι βαθιά απαξιωμένο από τα πεπραγμένα του σταλινισμού και της σοσιαλδημοκρατίας. Είναι μέσα στους αγώνες που μας δίνεται η δυνατότητα να ξανασκεφτούμε και επινοήσουμε μια εναλλακτική και όχι μέσα από δόγματα.

6.9 Ποιές-οί βρίσκονται σήμερα στην πρώτη γραμμή του πραγματικού κινήματος; Αυτόχθονες λαοί, νεολαία, χωρικοί και άνθρωποι που υφίστανται ρατσισμό πληρώνουν βαρύ το τίμημα της κοινωνικής και οικολογικής καταστροφής. Σε αυτές τις τέσσερις ομάδες, οι γυναίκες παίζουν έναν αποφασιστικό ρόλο, θέτοντας επίσης συγκεκριμένες οικο-φεμινιστικές διεκδικήσεις, για τις οποίες αγωνίζονται και οργανώνονται αυτόνομα.

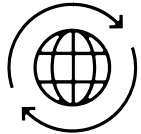
6.10 Η οργάνωση των ακτημόνων Via Campesina δείχνει ότι είναι εφικτό να συνδυάσουμε τον φεμινισμό με την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των φτωχών χωρικών και αυτόχθονων λαών, με τον αγώνα κατά του εξορυκτισμού και της αγροτοβιομηχανίας και με τον αγώνα για την επισιτιστική κυριαρχία και την διατήρηση των οικοσυστημάτων.

6.11 Η μεγάλη πλειοψηφία των εργαζομένων ωστόσο

απουσιάζει ή έχει αποτραβηχτεί από τους αγώνες κατά του παραγωγισμού. Μερικοί-ες συνάγουν ότι ο ταξικός αγώνας είναι ξεπερασμένος ή ότι πρέπει να τον αναλάβει μια «οικολογική τάξη» που υφίσταται μόνο στη φαντασία τους. Αλλά η αποτροπή της καταστροφής είναι εφικτή μόνο επαναστατικοποιώντας τον τρόπο παραγωγής της κοινωνικής μας ύπαρξης. Πώς θα ήταν εφικτή αυτή η επανάσταση στον τρόπο παραγωγής της κοινωνικής μας ύπαρξης χωρίς την ενεργή και συνειδητή συμμετοχή των ίδιων των παραγωγών; Οι οποίες-οι άλλωστε είναι και η πλειοψηφία...

6.12 Άλλοι, αντιθέτως, συμπεραίνουν ότι είναι ανάγκη να περιμένουμε τη στιγμή που η μάζα των εργαζομένων που αγωνίζονται για τα άμεσα κοινωνικο-οικονομικά τους αιτήματά θα έχει φτάσει στο επίπεδο συνειδησης που θα τους επιτρέψει να συμμετάσχουν στον οικολογικό αγώνα σε μια «ταξική γραμμή». Πώς, όμως, το δεδομένο επίπεδο συνειδησης των μαζών των εργαζομένων μπορεί να εντάξει τα οικολογικά ζητήματα σε βάθος χρόνου, αν δεν έχουν υπάρξει σημαντικοί κοινωνικοί αγώνες που να αναταράξουν το πλαίσιο του παραγωγισμού εντός του οποίου η μάζα των εργαζομένων αυθόρμητα θέτει τις άμεσες κοινωνικο-οικονομικές της απαιτήσεις, όλο και περισσότερο από θέση άμυνας; Η έξοδος από το παραγωγιστικό πλαίσιο απαιτεί μια λογική ανάληψης δημόσιας πρωτοβουλίας και σχεδιασμού για τον αναγκαίο αναπροσανατολισμό της παραγωγής, με εγγύηση της απασχόλησης και του εισοδήματος.

6.13 Η ταξική πάλη δεν είναι μια ψυχρή αφηρημένη έννοια. «Το πραγματικό κίνημα που καταργεί την τρέχουσα κατάσταση πραγμάτων» (Μαρξ) την ορίζει και καθορίζει τους φορείς της. Οι αγώνες των γυναικών, των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων, των καταπιεσμένων, των ανθρώπων που υφίστανται ρατσισμό, των μεταναστριών-ών, των χωρικών και των αυτοχθόνων λαών για τα δικαιώματά τους δεν παρατάσσονται απλά δίπλα στους αγώνες των εργαζομένων ενάντια στην εκμετάλλευση της εργασίας από τα αφεντικά. Αποτελούν μέρος του ζωντανού ταξικού αγώνα.

6.14 Αποτελούν μέρος του γιατί ο καπιταλισμός χρειάζεται την πατριαρχική καταπίεση των γυναικών για να μεγιστοποιήσει την υπεραξία και να εξασφαλίσει την κοινωνική αναπαραγωγή με μικρότερο κόστος. Χρειάζεται τις διακρίσεις κατά των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων για να επικυρώσει την πατριαρχία. Χρειάζεται τον δομικό ρατσισμό για να δικαιολογήσει τη λεηλασία της περιφέρειας από το κέντρο, χρειάζεται τις απάνθρωπες «πολιτικές ασύλου» για να ρυθμίσει τον βιομηχανικό εφεδρικό στρατό. Χρειάζεται να υποβάλλει τους χωρικούς στις επιταγές μιας αγροτοβιομηχανίας παραγωγής τροφίμων-σκουπιδιών για να μπορέσει να συμπίεσει την τιμή της εργατικής δύναμης. Και χρειάζεται να διαρρήξει τη σχέση σεβασμού που οι άνθρωπινες κοινότητες διατηρούν ακόμα με τους εαυτούς τους και με τη φύση, για να την αντικαταστήσει με την ατομιστική ιδεολογία κυριαρχίας, που μετατρέπει το συλλογικό σε «αυτόματο» και τα έμβια σε νεκρά αντικείμενα.

6.15 Όλοι αυτοί οι αγώνες, όπως και οι αγώνες των εργαζομένων ενάντια στην καπιταλιστική εκμετάλλευση, είναι μέρος του ίδιου αγώνα για την ανθρώπινη χειραφέτηση και αυτή η χειραφέτηση είναι πραγματικά εφικτή και αντάξια της ανθρωπότητας μόνο με την επίγνωση ότι το είδος μας ανήκει στη φύση αλλά και φέρει, εξαιτίας της συγκεκριμένης ευφυΐας του, την ευθύνη, πλέον αναπόφευκτη και ζωτικής σημασίας, για την φροντίδα της. Για εμάς, αυτή αποτελεί τη στρατηγική συνέπεια από το γεγονός ότι η καταστροφική δύναμη του καπιταλισμού έχει οδηγήσει τον πλανήτη σε μια νέα γεωλογική εποχή.

6.16 Αυτή η ανάλυση είναι η βάση της στρατηγικής μας για τη σύγκλιση των κοινωνικών και οικολογικών αγώνων.

6.17 Αυτή η σύγκλιση των αγώνων δεν πρέπει να περιοριστεί σε μια αναζήτηση, μεταξύ των κοινωνικών κινημάτων, ή ανάμεσα στις ηγεσίες των κοινωνικών κινημάτων, για τον μεγαλύτερο κοινό παρονομαστή όσον αφορά τα αιτήματα. Μια τέτοια αντίληψη θα μπορούσε να οδηγήσει ακόμη και στην υποτίμηση ορισμένων αιτημάτων συγκεκριμένων ομάδων και θα ήταν κυρίως σε βάρος των πιο αδύναμων ανάμεσά τους. Θα ήταν δηλαδή... το αντίθετο της σύγκλισης.

6.18 Η σύγκλιση των κοινωνικών και των οικολογικών αγώνων συμπεριλαμβάνει όλους τους αγώνες όλων των κοινωνικών δρώντων, από τους πιο έμπειρους μέχρι τους πιο διστακτικούς. Είναι μια διαδικασία δυναμικής συνάρθρωσης, που ανορθώνει το επίπεδο συνειδήσης μέσα από δράση και την αντιπαράθεση απόψεων, με αμοιβαίο σεβασμό. Δεν στοχεύει στον προσδιορισμό μιας παγιωμένης πλατφόρμας αιτημάτων, αλλά στη συγκρότηση της ενότητας των εκμεταλλευόμενων και των καταπιεσμένων μέσα από τον αγώνα για συγκεκριμένα αιτήματα, τα οποία δημιουργούν μια δυναμική για την κατάκτηση της πολιτικής εξουσίας και την ανατροπή του καπιταλισμού σε όλον τον κόσμο.

6.19 Στην πράξη, η οικοσοσιαλιστική σύγκλιση των αγώνων σημαίνει πρώτα απ' όλα ότι οι τομείς των κοινωνικών κινημάτων που έχουν καλύτερη επίγνωση των οικολογικών κινδύνων πρέπει να απευθυνθούν στους τομείς που έχουν καλύτερη επίγνωση των κοινωνικών κινδύνων, και το αντίστροφο, ώστε μαζί να ξεπεράσουν την ψευδή καπιταλιστική αντίθεση μεταξύ κοινωνικού και οικολογικού.

6.20 Σε αυτή την προσέγγιση, η υπεράσπιση ενός οικοσυνδικαλισμού που είναι συνάμα ταξικός και αντίθετος στον παραγωγισμό, προσδίδει σε αυτόν έναν ουσιαστικό

ρόλο, αφενός έχει ως βάση τις συγκεκριμένες ανησυχίες των εργαζομένων για την διατήρηση της υγείας και της ασφάλειάς τους στην εργασία και αφετέρου γιατί είναι ο πιο κατάλληλος να εντοπίσει και να προειδοποιήσει για τις καταστροφές στα οικοσυστήματα και την επικινδυνότητα της παραγωγής για το περιβάλλον.

6.21 Ως οικοσοσιαλίστριες-ες ακτιβίστριες-ές ενθαρρύνουμε την αντίσταση στους χώρους δουλειάς, με την κήρυξη απεργιών και τη λήψη κάθε πρωτοβουλίας που προωθεί την οργάνωση και τον εργατικό έλεγχο. Δουλεύουμε για να δυναμώσουμε τις κινητοποιήσεις συνδυάζοντας την επέκταση των απεργιών, τη μαζικοποίηση των διαδηλώσεων, την προώθηση όλων των μορφών αυτοοργάνωσης και αυτοπροστασίας απέναντι στην καταστολή, όπως και για την διάδοσή τους στις λαϊκές μάζες, για να αντικρουστούν τα ψέμματα των κυρίαρχων μέσων ενημέρωσης και των κυβερνήσεων.

6.22 Μας εμπνέουν, επίσης, οι διάφορες μορφές πολιτικής ανυπακοής, από τους αποκλεισμούς δρόμων ή εγκαταστάσεων ως το μποϊκοτάρισμα της πληρωμής ενοικίων, πρακτικές που έχουν στην πράξη αποδείξει την αποτελεσματικότητά τους.

6.23 Οι εμπειρίες από τους αγώνες βοηθούν και τροφοδοτηθούν τη στρατηγική συζήτηση.

6.24 Οι αγώνες κατά του παραγωγισμού είναι ποικιλόμορφοι, αλλά γενικά η αφετηρία τους είναι πολύ συγκεκριμένη, συχνά τοπική, ενάντια σε μια νέα υποδομή στους τομείς των μεταφορών (αυτοκινητόδρομος, αεροδρόμιο, κτλ.), του εμπορίου και των λωτζίστικς, ενάντια στις εξορύξεις (ορυχεία, αγωγοί, mega-φράγματα, κτλ.) και κατά της αρπαγής γης και νερού, της καταστροφής ενός δάσους ή ποταμού, κτλ. Είναι πρωταρχικά η απειλή κατά της καθημερινής ζωής, του βιοπορισμού και της υγείας που κινητοποιεί τους ανθρώπους, όχι ένας συνολικός γενικευτικός λόγος. Ο αγώνας γενικεύεται, γίνεται παγκόσμιος και πολιτικοποιείται στο βαθμό που ερχόμαστε σε αντιπαράθεση με τους φορείς λήψης αποφάσεων, τις ομάδες καπιταλιστών και τους θεσμούς που τους προστατεύουν και όταν σφυρηλατούμε δεσμούς και συμμαχίες μεταξύ δρώντων που έχουν διαφορετική ιστορία και διαφορετικές υποχρεώσεις και δεσμεύσεις.

6.25 Τέτοιοι συνδυασμοί αγώνων κατά του παραγωγισμού, αφενός αγώνων γειωμένων σε μια συγκεκριμένη περιοχή και με έναν συγκεκριμένο στόχο και, αφετέρου, αγώνων με γενικότερη στόχευση υπάρχουν σε όλον τον κόσμο και διαμορφώνουν μια νέα πολιτική πραγματικότητα που έχει ονομαστεί «Blockadia».

6.26 Στη Γαλλία, στον αγώνα κατά του σχεδίου για το αεροδρόμιο στην Notre-Dame-des-Landes, η σύγκλιση αγροτών, νέων ριζοσπαστών-ριών ακτιβιστών και κατοίκων της περιοχής κέρδισε την υποστήριξη του λαού και των συνδικάτων, ανάμεσα σε αυτά και αυτά της αναδόχου εταιρείας, και οδήγησε σε νίκη.

Εμπνεόμενο από αυτή τη νικηφόρα στρατηγική το κίνημα Soulevement de la Terre (Εξέγερση της Γης) κατάφερε αρχικά να οργανώσει τον αγώνα ενάντια στους τεράστιους αποταμιευτήρες νερού για την άρδευση των βιομηχανικών καλλιεργειών (mega-basins) ώστε στη συνέχεια να θέσει το ζήτημα του νερού ως κοινού αγαθού που πρέ-

πει να προστατευτεί από την μονοπώληση από τη μεγάλη αγροτοβιομηχανία.

6.27 Στις Ηνωμένες Πολιτείες, οι αυτόχθονες Σιού κινητοποιήθηκαν ενάντια στον πετρελαιοαγωγό Dakota Access Pipeline, που απειλεί με ρύπανση τους ποταμούς Μιζούρι και Μισισσιππί και διασχίζει τα ιερά εδάφη τους, στήνοντας έναν καταυλισμό στο Standing Rock, και τον οποίο στήριξαν χιλιάδες άνθρωποι, νέες, οικολόγοι... Ο καταυλισμός αντιστάθηκε στην άγρια καταστολή και υποχρέωσε τις αρχές να ξεκινήσουν έρευνα σχετικά με τους κινδύνους του αγωγού για το περιβάλλον. Η νομική και πολιτική μάχη συνεχίζεται.

6.28 Η διαμόρφωση μιας οικοσοσιαλιστικής ταξικής συνειδήσης σημαίνει την σύγκλιση των αγώνων, για την οποία μπορούν να συνεισφέρουν και (νέες-οι) επιστημόνισσες-ες εφαρμόζοντας και διαμοιράζοντας του γνώσεις τους (γεωπονική, κλιματική, φυσιογνωστική...).

6.29 Απεργιακές επιτροπές, κοινοτικά κέντρα υγείας, καταλήψεις εργοστασίων, καταλήψεις γης, αυτοδιαχειριζόμενοι χώροι στέγασης, εργαστήρια επισκευών, συλλογικές κουζίνες, βιβλιοθήκες σπόρων, κτλ. επιτρέπουν τον πειραματισμό πάνω σε μια κοινωνική οργάνωση απαλλαγμένη από τον καπιταλισμό. Επιτρέπουν σε αυτές-οὗς που στερούνται πολιτικής και οικονομικής εξουσίας να πειραματιστούν με τη συλλογική τους δύναμη και τη συλλογική τους ευφυΐα. Διαψεύδοντας τις αυταπάτες σχετικά με την υποτιθέμενη δυνατότητα παράκαμψης ή της δυνατότητας προσαρμογής του συστήματος, οι πρακτικές αυτές αργά ή γρήγορα θα έρθουν αντιμέτωπες με το κράτος και την καπιταλιστική αγορά, αποδεικνύοντας ότι είναι αδύνατον να αποφευχθεί το ζήτημα της πολιτικής εξουσίας και η αναγκαία ανατροπή του συστήματος. Ωστόσο, με την εγκαθίδρυση μιας, ακόμα και προσωρινά, διαφορικής μορφής νομιμοποίησης, λαϊκής, αλληλεγγύας και δημοκρατικής, οι συγκεκριμένες εναλλακτικές επιτρέπουν στις κυριαρχούμενες να συνειδητοποιήσουν τις δυνάμεις τους και να εργαστούν για την οικοδόμηση μιας νέας ηγεμονίας.

6.30 Σε παγκόσμιο επίπεδο, η οικοδόμηση αυτοοργανωμένων οργάνων λαϊκής εξουσίας βρίσκεται στο επίκεντρο της στρατηγικής μας.

6.31 Η συστημική κρίση του «ύστερου καπιταλισμού», που κυριαρχείται από το διεθνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα, τροφοδοτεί ταυτόχρονα τόσο τον αποτροπιασμό απέναντι στα φαινόμενα αποσύνθεσης του αστικού καθεστώτος, όσο και ένα αίσθημα ανημπόριας απέναντι στη μεγάλη επιδείνωση, ποσοτική και ποιοτική, του συσχετισμού των δυνάμεων ανάμεσα στις τάξεις. Σε αυτό το πλαίσιο, το ζήτημα της διακυβέρνησης λαμβάνει μεγαλύτερη σημασία. Η κατάληψη της πολιτικής εξουσίας είναι προαπαιτούμενο για την εφαρμογή ενός σχεδίου που θα κινήσει μια πολιτική ρήξης, ωστόσο, τα τελευταία χρόνια έχει καταδειχθεί πώς οι θανάσιμες αυταπάτες πολιτικών σχεδίων που εκμεταλλεύονται τις λαϊκές προσδοκίες, χειραγωγούν ή ακόμη και καταπνίγουν τις κινητοποιήσεις στο όνομα της realpolitik και με αυτόν τον τρόπο καταλήγουν να ενισχύουν την ακροδεξιά.

6.32 Δεν υπάρχει τρόπος να κόψουμε δρόμο. Μια οικοσοσιαλιστική στρατηγική ρήξης συνεπάγεται τον αγώνα για τον σχηματισμό μιας κυβέρνησης στη βάση ενός σχεδίου μετάβασης και στη βάση της συστημικής προώθησης

της αυτενέργειας, της δημοκρατικής αυτοοργάνωσης, του κοινωνικού ελέγχου και της άμεσης παρέμβασης των εκμεταλλευόμενων και καταπιεσμένων σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας. Γιατί κανένα συνεπές μέτρο εναντίον της εκμετάλλευσης, της καταπίεσης, και της καταστροφής των οικοσυστημάτων δεν μπορεί να επιβληθεί χωρίς έναν συσχετισμό δύναμης που να στηρίζεται στην αυτοοργάνωση. Συνεπώς, η αυτο-χειραφέτηση δεν αποτελεί μόνο στόχο μας, αλλά επίσης στρατηγική για την ανατροπή της καθεστηκυίας τάξης. Νέοι θεσμοί πρέπει να δημιουργηθούν για τη διαβούλευση, τη λήψη δημοκρατικών αποφάσεων, την οργάνωση της παραγωγής και ολόκληρης της κοινωνίας... Οι νέες αυτές εξουσίες θα πρέπει να αντιμετωπίσουν τον καπιταλιστικό κρατικό μηχανισμό, ο οποίος πρέπει να συντριβεί. Η ανατροπή της κοινωνικής τάξης πραγμάτων, η απαλλοτρίωση των καπιταλιστών, αναπόφευκτα θα έρθουν αντιμέτωπες με την βία, ένοπλη απάντηση των κυρίαρχων τάξεων. Απέναντι σε αυτή τη βία, οι εκμεταλλευόμενες-οι και οι καταπιεσμένες-οι δεν θα έχουν άλλη επιλογή από το να υπερασπίσουν τους-τις εαυτούς-ες τους, που συνεπάγεται να οργανώσουν δημοκρατικά τη νομιμοποιημένη βία/εξουσία τους, χωρίς αυταρχισμούς και υποκαταστάσεις.

6.33 Απολογισμός και δράση. Οικοδόμηση των αγώνων και ανάπτυξη των εργαλείων του αγώνα. Σύγκριση των εμπειριών και απόκτηση διδαγμάτων από αυτές: Η υλοποίηση του μεγάλου κα παγκόσμιου καθήκοντος που αναλαμβάνουμε απαιτεί ένα πολιτικό εργαλείο, μια νέα Διεθνή των εκμεταλλευόμενων και των καταπιεσμένων. Με αυτό το Μανιφέστο, η 4η Διεθνής εκφράζει τη θέληση της να θέσει τις δυνάμεις της για να ανταποκριθούμε σε αυτή την πρόκληση.

